

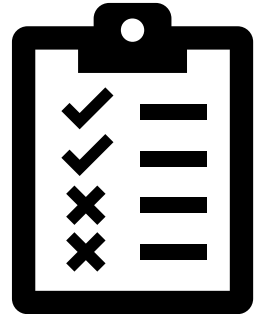
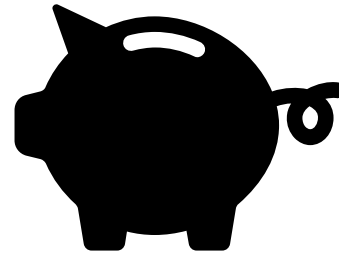
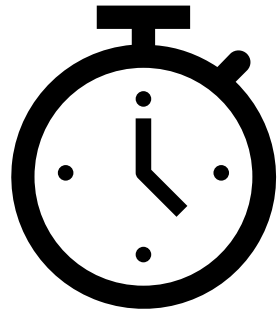
Grøn Kickstart-workshop

Inspiration til konkret grøn omstilling i mindre turismevirksomheder

Hvorfor er I ikke allerede fuld i gang med bæredygtighedsarbejdet?

Min erfaring er:

Efter oplægget har I kendskab til

- Motiver for at arbejde med bæredygtighed
- Hvad klimaforandringer er og kommer af
- Værktøjer til at opgøre jeres CO₂-udledning
- Centrale miljømærker og certificeringer i turisme - Hvilken skal I vælge?
- Investeringer og gevinster - Kan det betale sig?
- Støtte- og finansieringsmuligheder

Hav mobilen
klar i lommen

Stil spørgsmål
undervejs
(i chatten
og Q&A)

Hvilke to knapper I kan
skrue på for at skabe
grønne forbedringer

Besparelser ved
at montere
vandsparere?

Fordele ved
plantebaseret
mad

Hvordan får vi
gæster til at
sortere affald?

Hvordan man får et
overblik over mulige
besparelser?

Hvordan gæster
kan bidrage til
at binde CO₂?

Hvordan man sparer
73.000 kr. om året på
at skrotte oliefyret?

Hvordan man
sparer en million
på madspild

Hvordan et event reducerer
deres energiforbrugs CO₂
aftryk pr. gæst med 81 %?

To ting jeg er stolt over, og en ting jeg er flav over

Hjulpet + 50 turismevirksomheder
med miljømærkning.

Hjælp i 2005 den første campingplads i verden
med EU-Blomsten.

Kørt "tyk" i Norge
i 20 graders frost.

Fik Ambassadørprisen i
2012 af Miljømærkning
Danmark.

Hvad laver Thybo & Co?

+ 30 år med grøn blod i årene, + 25 år i turistbranchen,
+ 100 virksomheder, + 5 år med Thybo & Co

Thybo & Co gør virksomheder i stand til at:

1. Sætte tal og ord på deres klima- og miljøbelastning.
2. Minimere deres klima- og miljøbelastning.
3. Kommunikere om deres grønne indsats.
4. Arbejde strategisk/konkret med bæredygtighed
5. Opnå støtte til grøn omstilling.

80 % af kunderne kommer fra turistbranchen.

Udvalgte Referencer:

- Alive Festival
- Agger Havn Feriecenter
- Dana Cup
- Dansk Orienterings-Forbund
- Destination Nordvestkysten
- Destination Himmerland
- Destination Limfjorden
- Destination Sønderjylland
- Die Hyggelige Dänen
- Enjoy Resorts
- Feriepartner + 19 bureauer
- Museet Herregården Hessel
- Holckenhavn Slot
- Hotel Benniksgaard
- Hotel Cabinn Aalborg
- Hotel Europa
- Hotel Lisboa
- Hotel Thinggaard
- Humlum Camping
- Klimaskovfonden
- Kvistgaard+Hird/Dest. Nord
- Morsø Kommune
- Museum Jorn
- Oh So Quiet
- Orange Elevator
- Ringkøbing-Skjern Kulturcenter
- Rold Storkro
- Ruths Hotel
- Skovsgaard Hotel
- Sol og Strand
- Strandhotel Klitrosen
- Økologisk Landsforening

Lakmus-test med syv spørgsmål: Er I til det rette webinar?

Tror du på at:

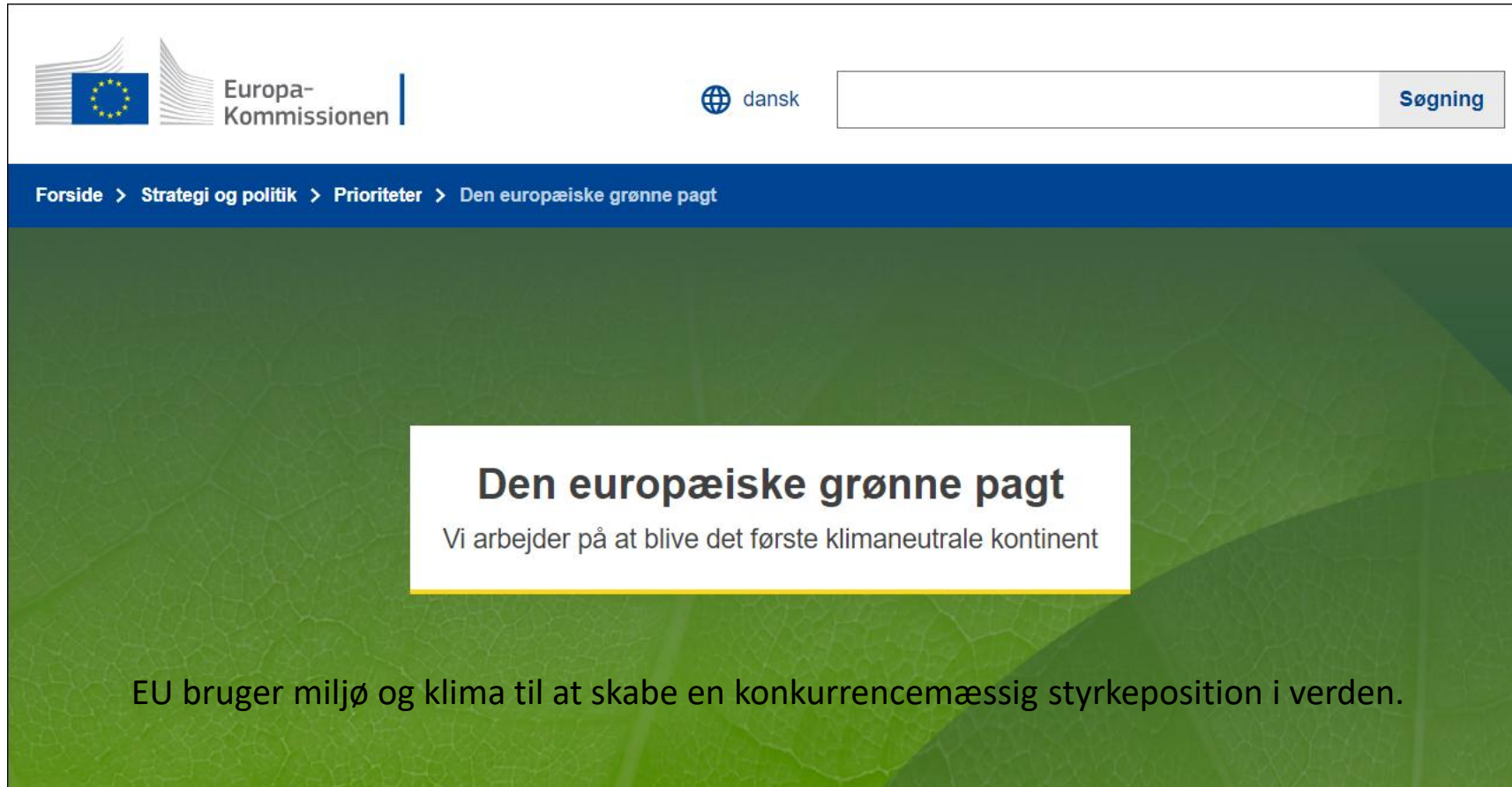

Frits Ahlefeldt

Flere og flere gæster tænker over deres aftryk – også når de er på ferie?

60 % af respondenterne vil principielt set gerne tage klimahensyn på deres ferier og rejser
(Fra undersøgelsen "Ferielifv og klimahensyn" fra Aarhus Universitet fra 2024)

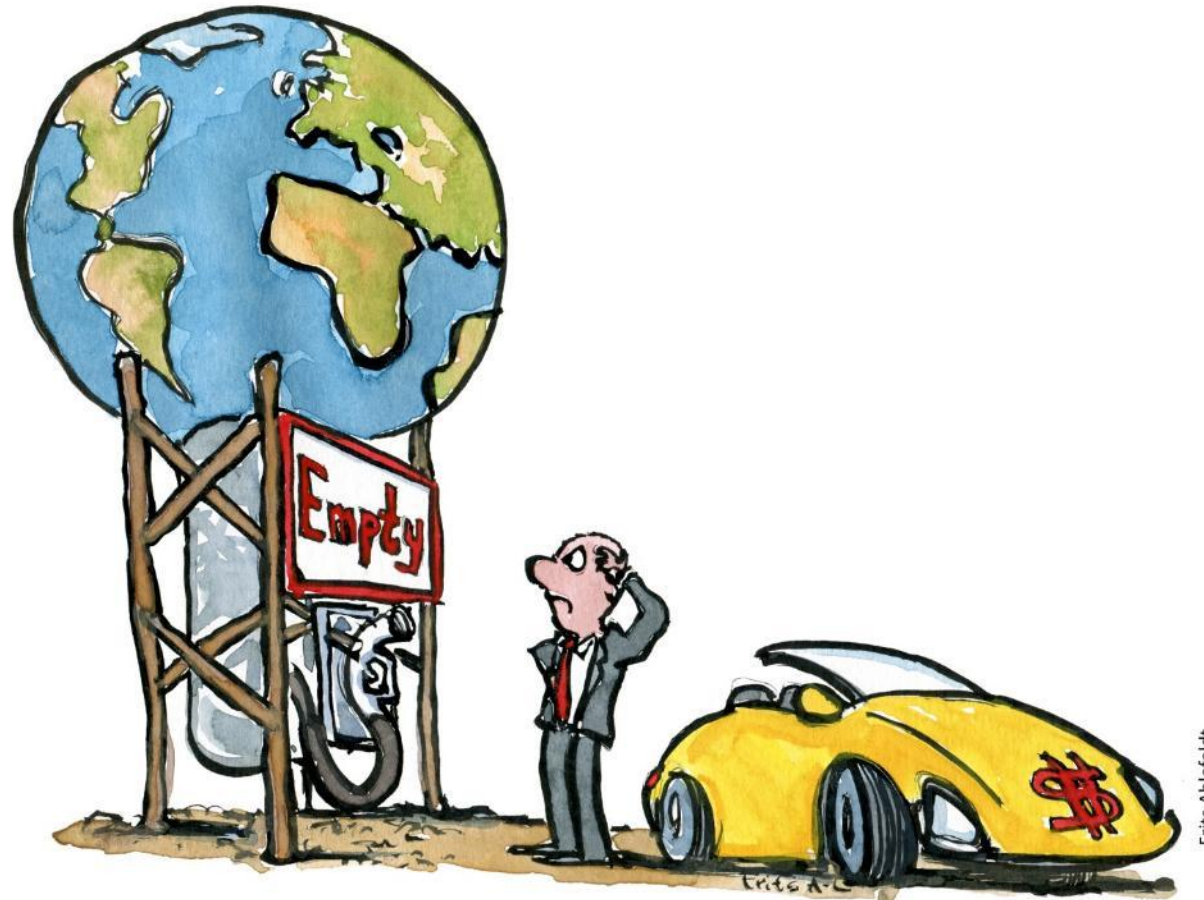
Tror du på at:

*CSRD, CSDDD,
ESRS, Green
Claims*

Politikerne vil stille større krav til jeres ansvarlighed?

Tror du på at:

Jorden har begrænsede ressourcer?

Tror du på at:

Frits Ahlefeldt

Vi IKKE kan blive ved med at leve så rigt og godt,
når økosystemer og arter forsvinder?

Tror du på at:

Frits Ahlefeldt

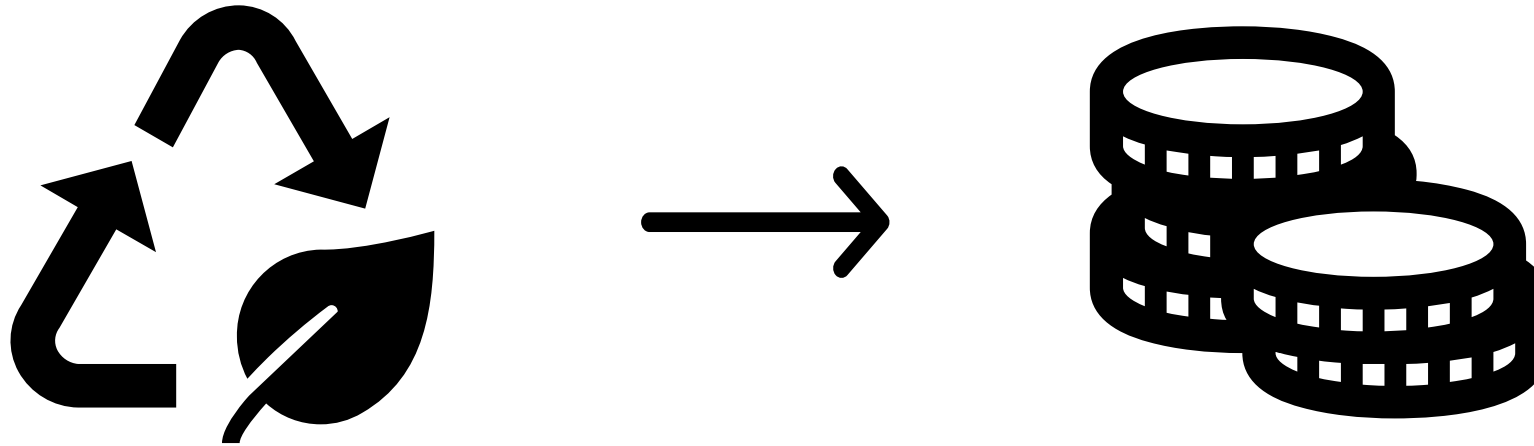
Klimaforandringerne kan få negative konsekvenser for din virksomhed?

Tror du på at:

Store virksomheder og offentlige organisationer i højere grad vil foretage grønne indkøb?

Tror du på at:

I kan blive mere konkurrencedygtige ved at arbejde med bæredygtighed?

...Så er du på rette sted i dag

Frits Ahlefeldt

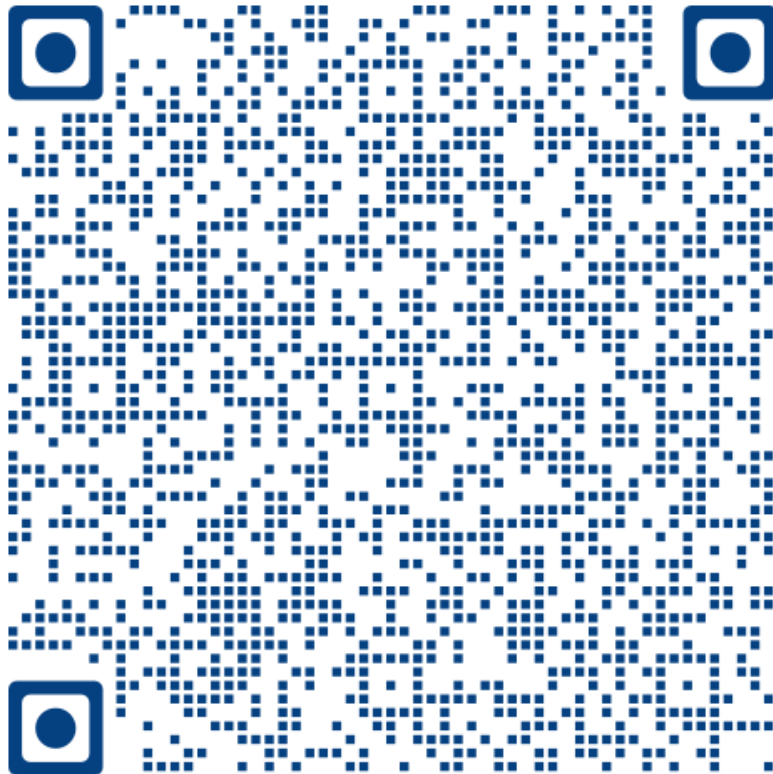
Hvis du tror på bare et af udsagnene, så er webinarer relevant for dig.

Hvad er vigtigst for jer?

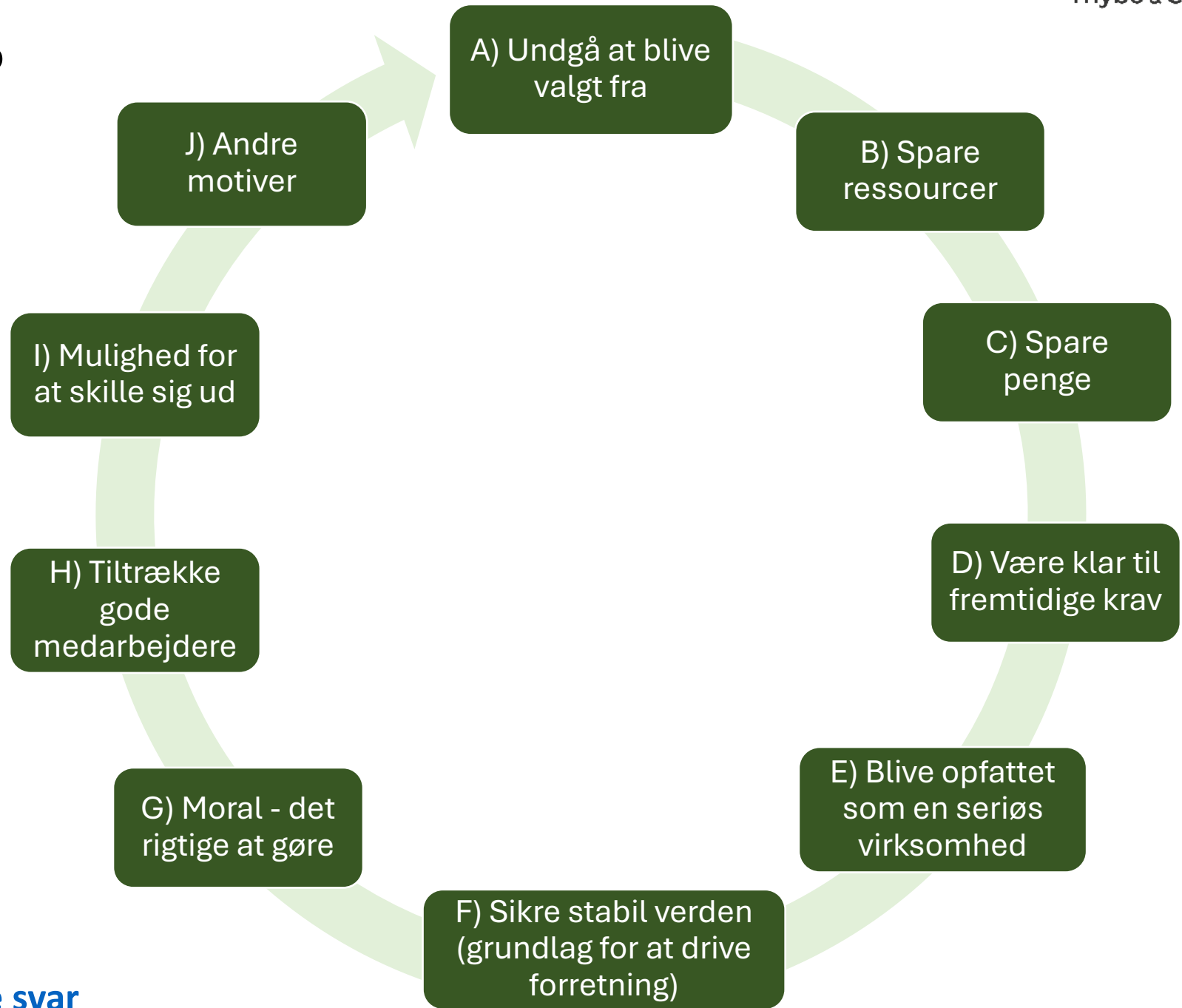
Hvilke tre motiver er vigtigst?

- Hvorfor vil du arbejde med bæredygtighed?

Scan QR koden og svar

[Se svar](#)

F) Sikre stabil verden
(grundlag for fortsat
at drive forretning)

Hvad er de største globale risici for økonomien, befolkning eller naturressourcer?

900 eksperter på tværs af den akademiske verden, erhvervslivet, regeringer, internationale organisationer og civilsamfundet.

Global Risks Report 2025

Global risks ranked by severity

Please estimate the likely impact (severity) of the following risks over a 2-year and 10-year period.

Short term (2 years)

Long term (10 years)

Risk categories: Economic (blue), Environmental (green), Geopolitical (orange), Societal (red), Technological (purple)

Source: World Economic Forum, Global Risks Perception Survey 2024-2025

Lavthængende grønne frugter

Grønne frugter er:

- Tiltag der reducerer miljø- og klimapåvirkning (som kan give økonomisk gevinst)

Lavthængende kan betyde:

- Nemme
- Billige
- Kort tilbagebetalingstid

Dilemma: Vil du spare 73.000 kr. eller 41.000 kr. hvert år til varme?

Humlum Camping skal skifte gammelt oliefyr ud fordi den ikke overholder krav i EU Ecolabel.

Beregnet nuværende varmekonsum:	70.900 kWh pr. år
Elprisen til kalkulation	1,15 kr. pr. kWh
Nuværende omk. til primær varmekilde	104.172 kr.
Opvarmningsform: Fyringsolie / Diesellole	
Forbrug: 8.681 L	
Enhedspris: 12 kr/L	
Økonomiberegning	
Varmedgift til nuværende system:	104.172 kr.
Varmedgift til tilbudte system:	
El til varmepumpe	31.239 kr.
Forventet besparelse pr år på varmedelen:	72.933 kr.

Nyt højeffektivt oliefyr

Udgift: 100.000 kr.

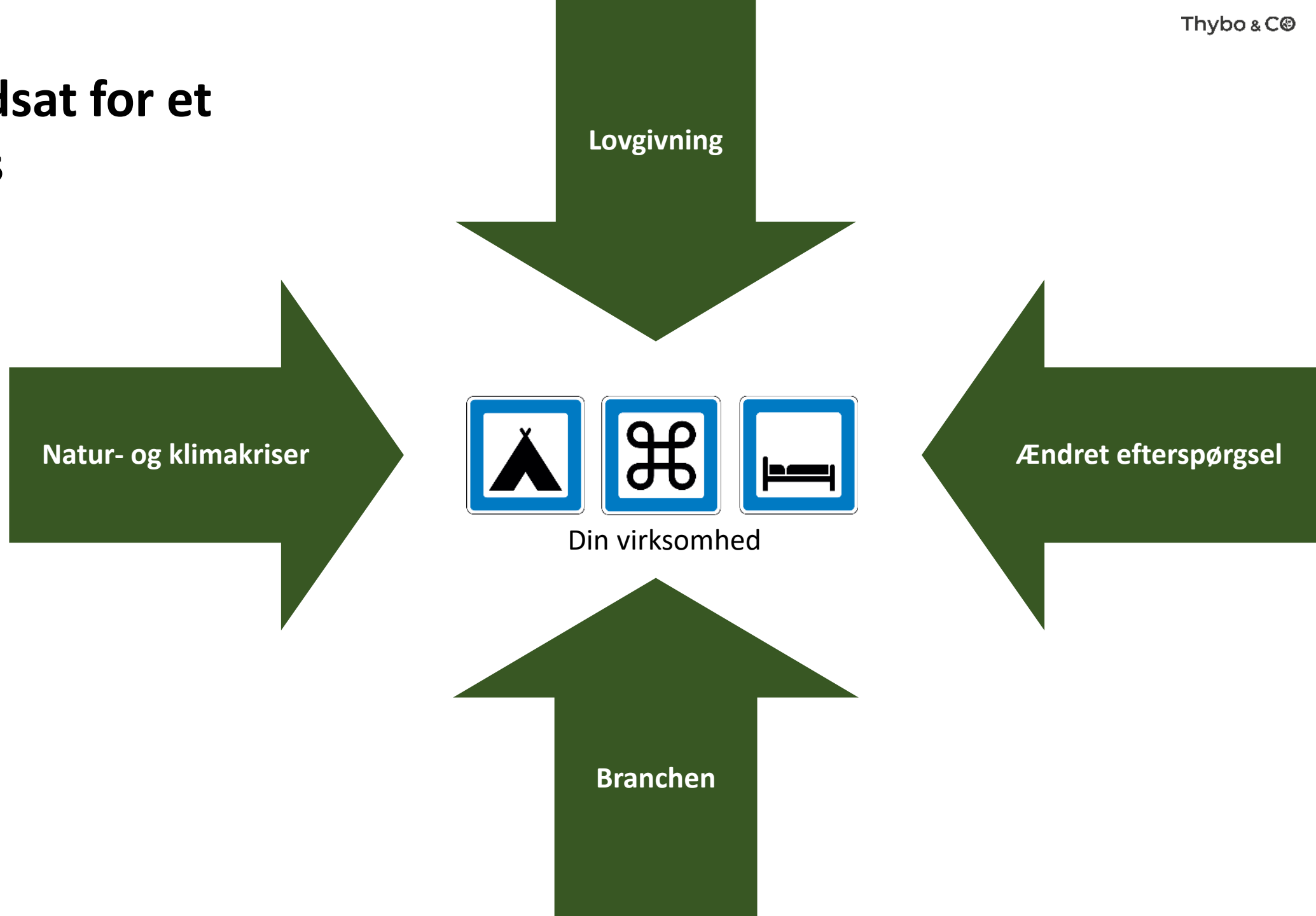
Årlig besparelse: 41.000 kr.

CO₂e besparelse: 11,5 Ton CO₂e

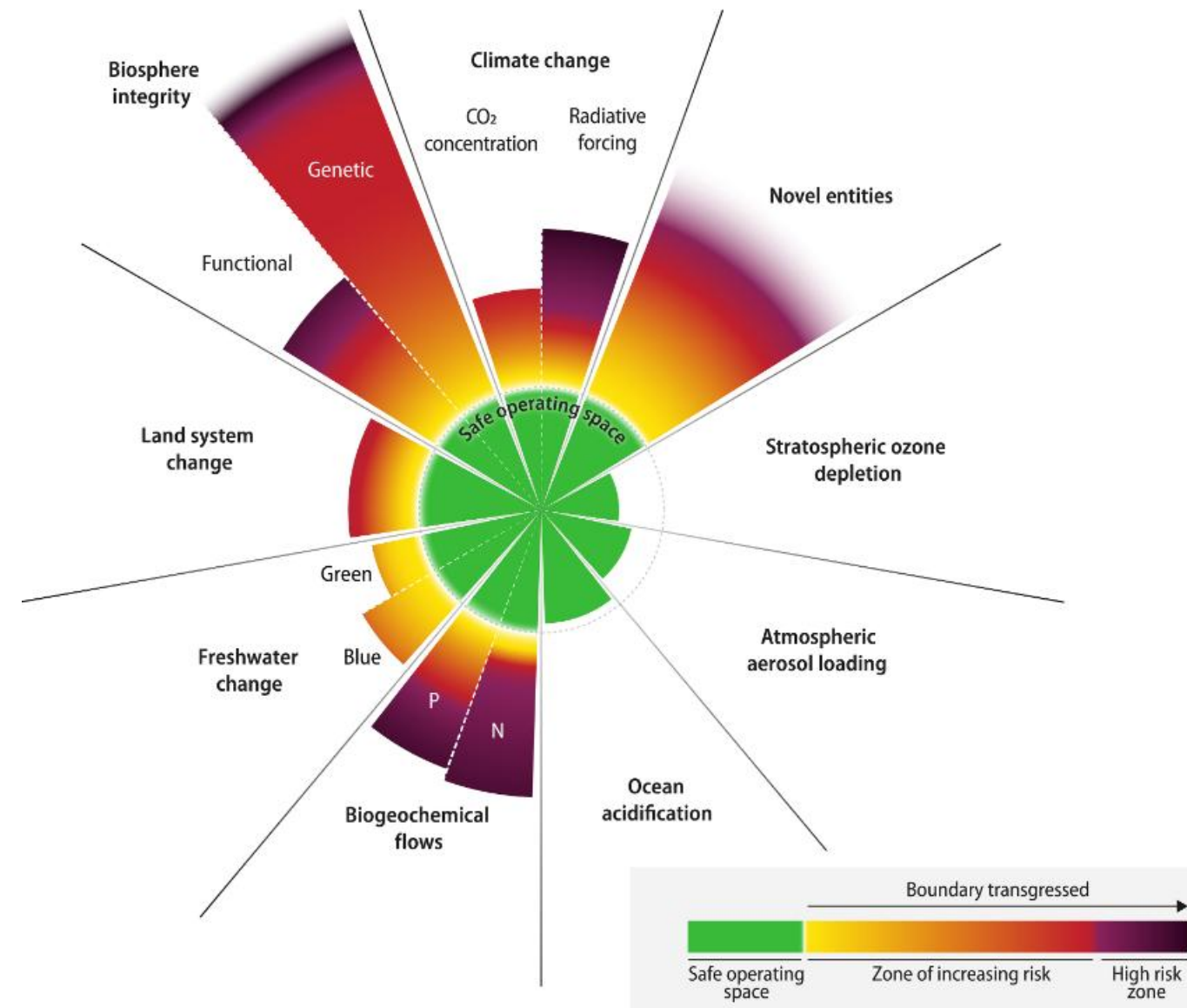
Installation af varmepumpeløsning: 500.000 kr.

Sparer 26 ton CO₂e hvert år (fra 8.680 liter olie til 27.000 kWh el)

I er alle udsat for et grønt pres

Pres fra natur- og klimakriser - Hvad er på spil?

De 9 planetariske grænser

Tre handler om noget vi tager fra systemet:

- Tab af biodiversitet
- Ferskvand
- Arealanvendelse

Seks handler om affald, vi deponerer i miljøet:

- Drivhusgasser
- Ozon-nedbrydende gasser/kemikalier
- Nye enheder/stoffer (plastik, syntetiske kemikalier og GMO, som mennesker har opfundet)
- Aerosoler (partikler i atmosfæren)
- Forsuring af havet
- Overbelastning i form af kvælstoffer (reaktivt nitrogen og fosfor fra gødning)

Tidslinje over lovgivnings- og implementeringsprocesser: ESG og bæredygtighed

Januar 2025

Januar 2025

	2023				2024				2025				2026				2027				2028			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Taksonomi for bæredygtig finansiering*	Finansielle virksomheder og børsnoterede virksomheder**							Finansielle virksomheder og virksomheder med >250 medarbejdere																
Direktiv for bæredygtighedsrapportering (CSRD)*	Implementeringsperiode				Børsnoterede virksomheder**				Store virksomheder***				Børsnoterede SMV'er****											
Direktiv om due diligence på bæredygtighed (CSDDD)*	Vedtaget maj 2024						Implementeringsperiode											Virksomheder med >5000 medarbejdere				>3000 medarbejdere		
CO2-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM)	Vedtaget i august 2023			Impl.	Kvartalsvis rapportering for virksomheder i omfattede sektorer							Betalingspligt for udledte CO2-emissioner og autorisation for importører												
Forordning om skovrydning (EUDR)	Vedtaget i juni 2023		Implementeringsperiode									Store og mellemstore		Små og mikrovirksomheder fra 30. juni 2026										
Energieffektiviseringsdirektivet (EED)	Vedtaget i juli 2023			Implementeringsperiode							Offentlige og private aktører													
Bygningsdirektivet (EPBD)	Vedtaget i maj 2024					Implementeringsperiode							Nye og eksisterende bygninger											
Byggevarerforordningen (CPR)	Vedtaget i november 2024								Ikrafttræden fra januar 2025				Anvendelse i byggebranchen fra januar 2026											
Batteriforordningen	Vedtaget i juli 2023			Implementeringsperiode				Produktkrav og krav om producentorganisation																
Forordning om bæredygtige produkter (ESPR)	Vedtaget i juli 2024								Udmøntes i delegerede retsakter											Produktionsvirksomheder				
Udvidet producentansvar for emballage (Emballagedirektivet)	Implementeringsperiode				Registrering hos DPA		Implementeringsperiode				Alle virksomheder, der sætter emballerede produkter på markedet fra 1. oktober 2025													
Forordning om emballage og emballageaffald	Forventes vedtaget i 2025									Implementeringsperiode				Ikrafttræden, mange krav træder dog først i kraft senere										
Direktiv om industrielle emissioner (IED)	Vedtaget i april 2024						Implementeringsperiode							Produktionsvirksomheder og større landbrug fra 1. juli 2026										
Direktiv om grønne anprisninger	Forventes vedtaget i 2025											Forventet implementeringsperiode												
Forordning om tvangsarbejde (FLR)	Vedtaget i november 2024								Implementeringsperiode											Forventet ikrafttræden				
Direktiv om en mere ligelig kønsordeling blandt ledelsesmedlemmer i børsnoterede selskaber	Implementeringsperiode								Store børsnoterede selskaber (> 250 medarbejdere og en årlig omsætning på mindst EUR 50 mio.)															

Periode, hvor forslaget behandles

Hvem rammes hvornår?

Periode, hvor reguleringen implementeres af embedsværket

* Kommissionen har annonceret, at de 26. februar 2025 vil fremsætte et ESG omnibus-forslag med det formål at reducere byrderne i forbindelse med bæredygtighedsrapportering efter CSRD, CSDDD og Taksonomien. Dette kan påvirke både tidslinje og indhold.

** Børsnoterede virksomheder med >500 medarbejdere

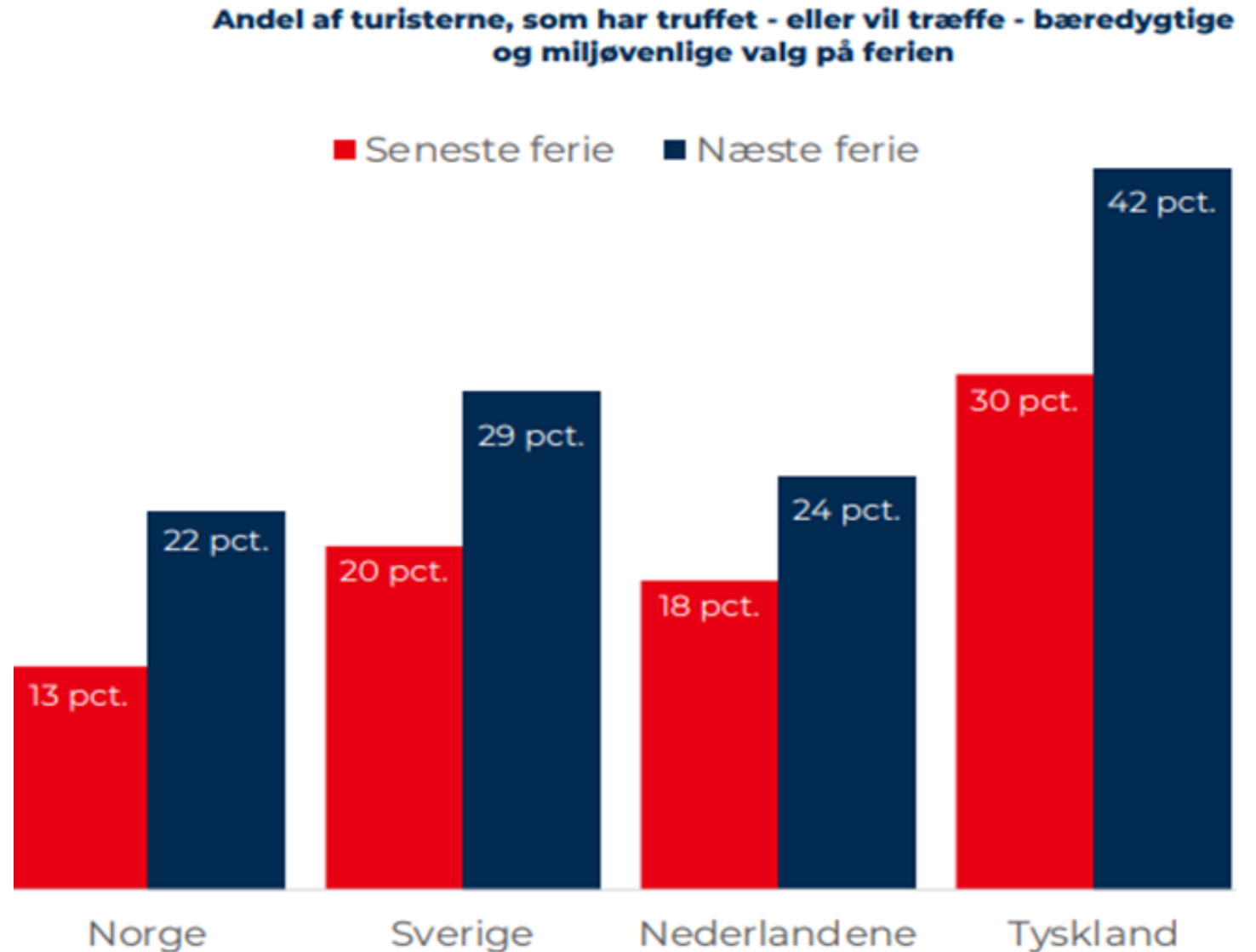
*** Virksomheder med >250 medarbejdere

**** Virksomheder med 10–49 medarbejdere (S) og 50–249 medarbejdere (M)

Efterspørgsel

Turister efterspørger
bæredygtige valg

Grønne idealister er særligt hensynstagne overfor destinationers lokale kultur og miljø

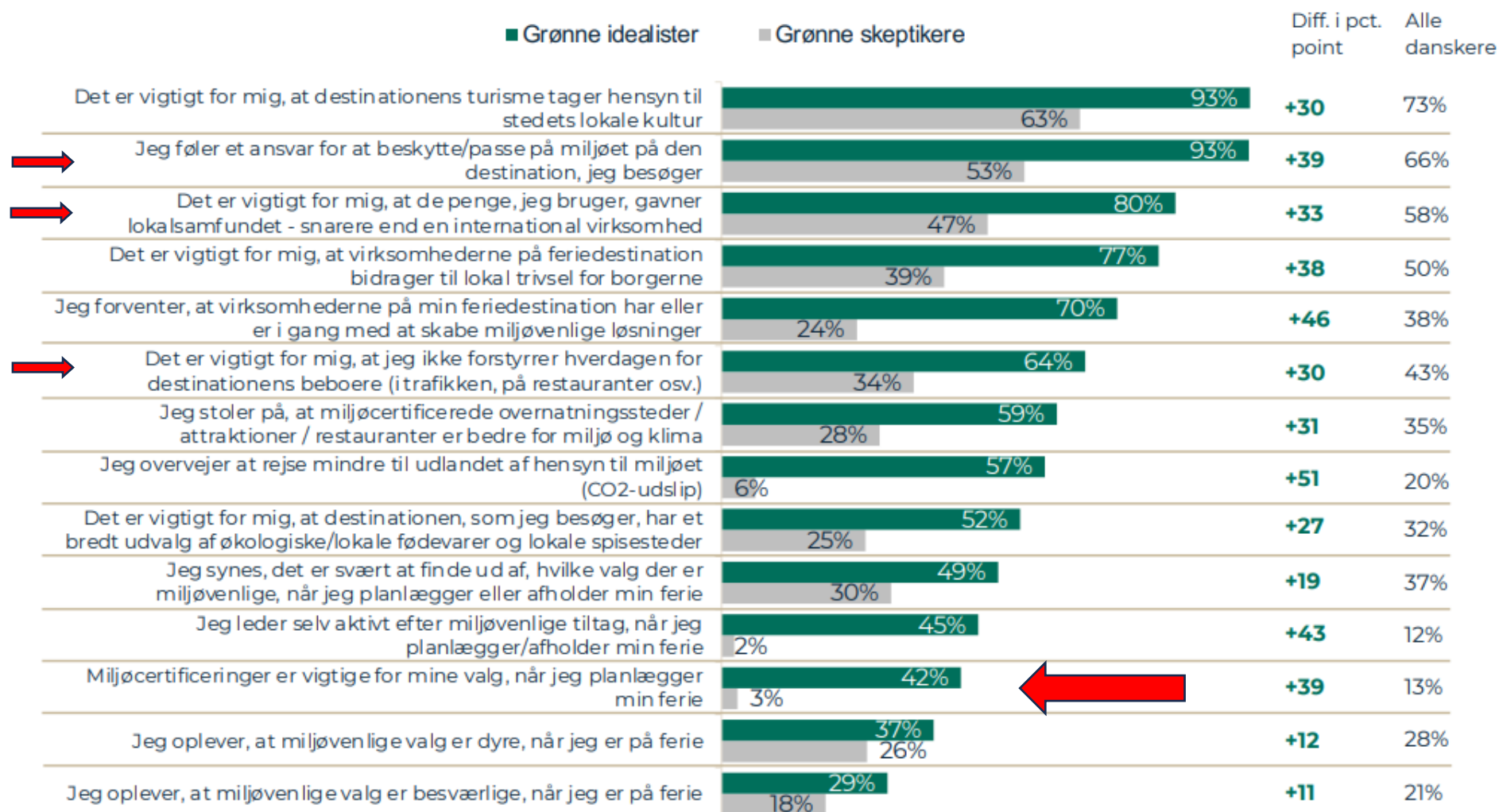
De grønne idealister angiver i højere grad, at deres rejseadfærd er påvirket af miljømæssige hensyn end grønne skeptikere – blandt andet i forhold til at passe på miljøet på destinationen og at lede aktivt efter miljøvenlige tiltag.

Mere end hver tredje (37 pct.) grønne idealist mener også, at miljøvenlige valg er dyre, og næsten hver tredje (29 pct) vurderer, at de miljøvenlige valg er besværlige, når de er på ferie.

Både skeptikere (30 pct.) og idealister (49 pct.) er også enige om, at det er svært at finde ud af, hvilke valg der er miljøvenlige, når de planlægger eller afholder ferie.

I hvilken grad er du enig eller uenig i følgende udsagn om din rejseadfærd?

2024 (n=1548), Grønne idealister (n=267), Grønne skeptikere (n=740)

Veje til bæredygtig turismevækst

National strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme

OKTOBER 2024

Pres fra/på branchen

Pejlemærker	Indikatorer
Flere turister med et større turismeforbrug i Danmark.	Turismeomsætningen i Danmark skal nå 200 mia. kr.
	Dansk turisme skal runde 74 mio. overnatninger.
	Antallet af overnatninger uden for højsæsonen (juli og august) skal udgøre 70 pct. af overnatninger i 2030.
Tilfredse turister, borgere og medarbejdere.	Danmark skal ligge i top 3 blandt landene i Nordeuropa, når det gælder de udenlandske turisters overordnede tilfredshed med ferieoplevelsen i landet.
	80 pct. af danskerne skal opfatte turismens betydning som positiv for det danske samfund.
	Mindst 80 pct. af medarbejderne i turismeerhvervet skal være tilfredse med deres job som helhed.
Grønne og bæredygtige løsninger med mindre miljø- og klimaftryk.	Alle offentlige turismeorganisationer skal være bæredygtighedscertificeret.
	70 pct. af alle overnatningssteder og forlystelsesparker i Danmark skal være bæredygtighedscertificerede
	Danmark skal ligge nummer 1 blandt landene i Nordeuropa i forhold til turisternes vurdering af landet som et miljøvenligt rejsemål.

Mødeindkøbere stiller krav til bæredygtighed

Når danske virksomheder og organisationer holder møder, konferencer og events, stiller 78 % af dem konkrete krav til bæredygtighed hos leverandører som conferencecentrene og hotellerne.

(De efterlyser mere viden og bedre kommunikation)

MeetDenmark og OPTIMEET har lavet undersøgelsen primo 2025 blandt 212 mødeplanlæggere og -indkøbere.

Ny SKI konferenceaftale med ambitiøse grønne krav - Nyhed 24/2-25

Bæredygtighed har spillet en central rolle i, hvilke konferencesteder der har fået plads på den nye aftale. Tilbudsgiverne har nemlig fået flere point i evalueringen, hvis de fx er certificeret med Green Key, Svanemærket eller lever op til samme krav, ligesom også en høj andel af økologisk forplejning i deres sortiment og ladestandere har givet ekstra point.

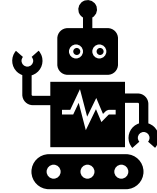
**Har I spørgsmål til
motiver for at arbejde
med bæredygtighed?**

Hvordan kan I praktisk skabe grønne forbedringer?

I har grundlæggende to knapper at skrue på:

- - Brug af teknologi

- - Ændret adfærd (Medarbejdere / gæster)

Adfærd kan påvirkes gennem kommunikation og adfærdsdesign.

- Kommunikation handler om at inspirere gæster til god adfærd.

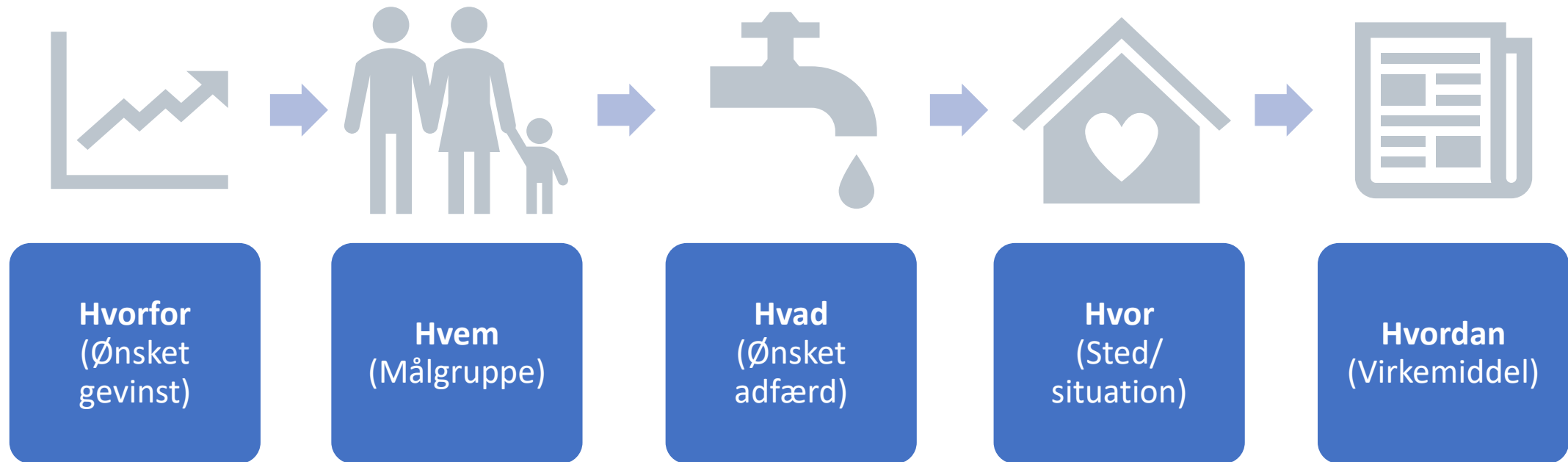
- Adfærdsdesign handler om at designe omgivelserne, så gæster "automatisk" vælger en god adfærd.

Situationer hvor gæsters adfærd kan påvirkes (eksempler)

-
- - Brusebad
 - - Håndvask
 - - Toiletskyl
 - - Tandbørstning
 - - Pool (afvaskning)
 - - Lys på værelse til læsning, hygge, orientering
 - - Bestilling af mad
 - - Påfyldning af mad på tallerken - buffet
 - - Bortskaffelse af affald
 - - Køb af mad/drikke/snacks/slik
 - - Valg af oplevelse på hotellet/campingpladsen/attraktionen
 - - Valg af oplevelse i nærområdet
 - - Transport til/fra og under ophold

Hvis I vil påvirke jeres gæsters adfærd...

Planlæg jeres indsats ved at svare på fem Hv-spørgsmål.

Kommunikationskanaler

(eksempler)

Fysiske opslag/plakater

Flyers/hand-out

Menükort

Opslagstavle

Door-hanger

Inventar og
dekorationer

Egen adfærd
(rollemodel)

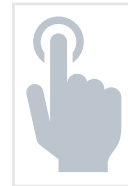
Webside

TV-Skærme

Gæste-app

SoMe kanaler

Interne møder
(forskellige typer
møder)

Medarbejderhåndbog

Medarbejder-app

Pressemeddelelser

Direct-mail kampagne

Dialog mund til mund

Bag på toiletdør

Flere

Flere

Sted/situation

Prøv at kortlægge den ønskede adfærd

Hvem:

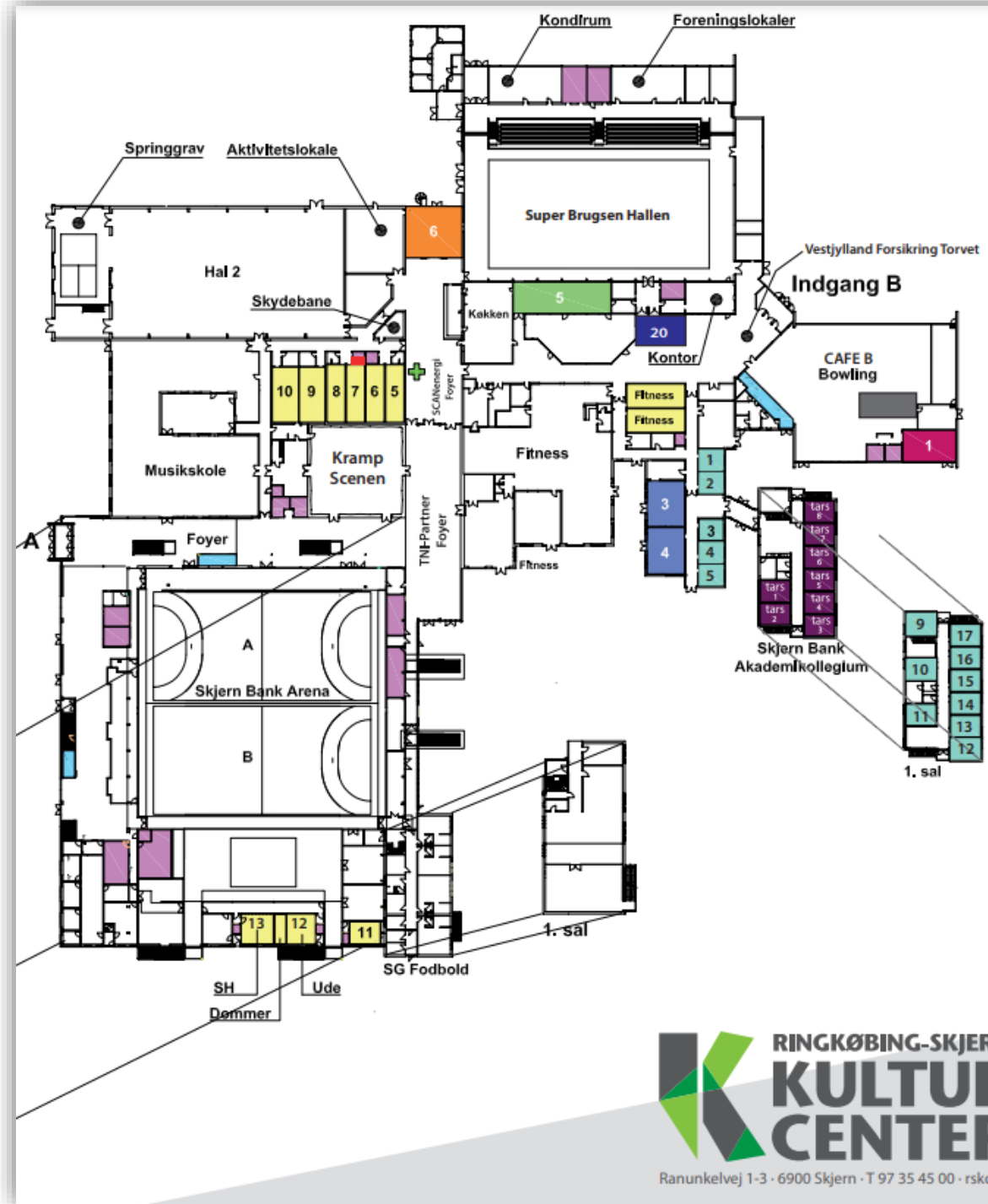
Ønsket adfærd (hvad):

Hvem:

Ønsket adfærd (hvad):

Hvem:

Ønsket adfærd (hvad):

Eksempel

Jeg udfordrer dig!

Kan du tage
et bad på
under 1
minut?

Vi viser omtanke

- Vi tager ikke for lange bade
- Vi bruger lavt skyl på toiletter, når det er muligt
- Vi sorter vores affald
- Vi slukker lys på toiletter og omklædningsrum, når de ikke bruges

We show that we care

- We do not take long showers
- We sort our waste
- We use low-flush on toilets, wherever possible
- We switch off lights in toilets and changing rooms, when not in use

Camping ▼ Hytter ▼ Info ▼

Oplevelser Priser Kontakt

Case: Forbedring af gæsternes affaldssortering

Humlum Camping

- Camping ved vandet

Find opdaterede åbningstider på Facebook, Instagram og Google

Modtaget støtte fra Coastour til:

- Miljømærkning med EU Ecolabel (Blomsten)
- Forbedring af gæsternes affaldssortering
- Formidling af Natura 2000 område

Bedre affaldssortering – Hvordan?

Problemet:

Nogle campinggæster sorterer ikke deres affald godt nok, hvilket medfører at flere affaldsfraktioner forurenes.

Det betyder at:

- Fraktionen ikke kan genanvendes og skal derfor brændes.
- Det koster ekstra at komme af med fraktionen.

Årsagen

- Vi spurgte campisterne, for at forstå baggrunden.

Der kom 117 kommentarer til opslaget, og tilbagemeldingerne peger på:

- Mangel på vilje. Flere nævner dovenskab.
- Mangel på evne. Det er svært at gøre korrekt, fordi der er forskellige ordninger ift hjemme og fra plads til plads.
- Pladsmangel i telt/campingvogn og mangel på opbevaringsbeholdere i telt/campingvogn.

Løsninger til Humlum Camping

- Nyt skilte-design til sorteringspladser.
- Stor sorteringsvejledning på gavlen ved sorteringspladsen.
- Sorteringsvejledning på bagside af pladskort.
- Nudgingtiltag der implementeres straks:
 - Betegnelsen af containerpladser ændres.
 - Ny opdeling af sorteringspladser.
 - Mundtlig information ved ankomst.

Humlum Camping

- Camping ved vandet

Find opdaterede åbningstider på Facebook, Instagram og Google

Idékatalog til bedre affaldssortering på Humlum Camping

Gæsterne på Humlum Camping er, ligesom på mange andre campingpladser ikke altid fantastisk gode til at sortere deres affald.

Ledelsen på Humlum Camping oplever, at nogle gæster ikke sorterer deres affald godt nok.

Derfor ønsker de at få gentænkt deres affaldsløsning for at sikre, at gæsternes affaldssortering på pladsen forbedres.

Affaldssortering på Humlum Camping

Bagside af
pladskort

Småt brændbart
affald
(restaffald)

SORTERING

JA TAK

- Forbrændingseget affald mindre end 50 x 50 x 100 cm
- Snavset papir og pap
- Gavebånd
- Gavepapir
- Aftøringspapir
- Pizzabakker, snavsede
- Tomme ringbind
- Bagepapir
- Støvsugerposer

NEJ TAK

- Trykimpregneret træ
- PVC
- Farligt affald
- Have- og grenaffald
- Dæk
- Jern & metal
- Gipsplader
- Mineraluld
- Pap, plast, træ, tekstiler eller andet affald egnet til genanvendelse
- Andet affald uegnet til forbrænding

Emballager blandet
(plast og kartoner)

SORTERING

JA TAK

- Mad & drikkekartoner:
- Papkartoner til drikkevarer
- Papkartoner til mad
- Plastemballage:
- Plastflasker, plastbøtter og -låg
- Hårde/bløde plastemballage fra fødevarer
- Plastposer
- Tomme plastbøtter fra medicin
- Inderposer (plast) fra Bag in Box vin

NEJ TAK

- Til farvede poser
- Plastbolde
- Gummistøvler og Regntøj
- Flamingo
- Emballage fra farligt affald f.eks. insektgift
- Emballage fra sprit
- Plast med elektronik
- PVC
- Metalemballage f.eks. dåser
- Andet affald

VIGTIGT! Kartoner og emballage SKAL være tømte for indhold.

Madaffald
uden
emballage

SORTERING

JA TAK

- Madrester
- Kødvarer
- Fisk
- Mejerierprodukter
- Frugt og grøntsager
- Brød-, kage- og dejrester
- Suppe, sovs og grød
- Æggeskaller
- Kaffegrums

NEJ TAK

- Bestik og service
- Plastbakker, -dunke og -spande
- Tomme dåser, glas og flasker
- Plastik
- Bioposer, majsposer
- Knitposer (tynde plastposer)
- Plastemballage fra fødevarer
- Pap og papir
- Stanniol

Jern &
Metal

SORTERING

JA TAK

- Dåser
- Urent jern og metal (max 20% urenheder)
- Aluminium
- Rustfrit stål
- Messing
- Kobber
- Gryder
- Potter
- Dåser

NEJ TAK

- Alt andet affald

Flasker og
glasemballage

SORTERING

JA TAK

- Glasflasker (blandede farver)
- Glasemballage fra fødevarer
- Drikkeglas
- Vinglas

NEJ TAK

- Ildfast glas (fade og grydelåg)
- Vinduer og andet planglas
- Keramik
- Porcelæn (Kaffe- og tekruke)
- Andet glas
- Patentpropper
- Medicin- og piller

VIGTIGT! Glasemballagerne skal være tomme

Pap og papir
blandet

SORTERING

JA TAK

- Blandet papir
- Aviser og ugeblade
- Kontorpapir
- Pap og karton

NEJ TAK

- Pap og papir der er behandlet med f.eks. voks, paraffin, plast, olie, tjære, lim, karbon m.m.
- Pap og papir forurenet med fødevarer f.eks. pizzabakker

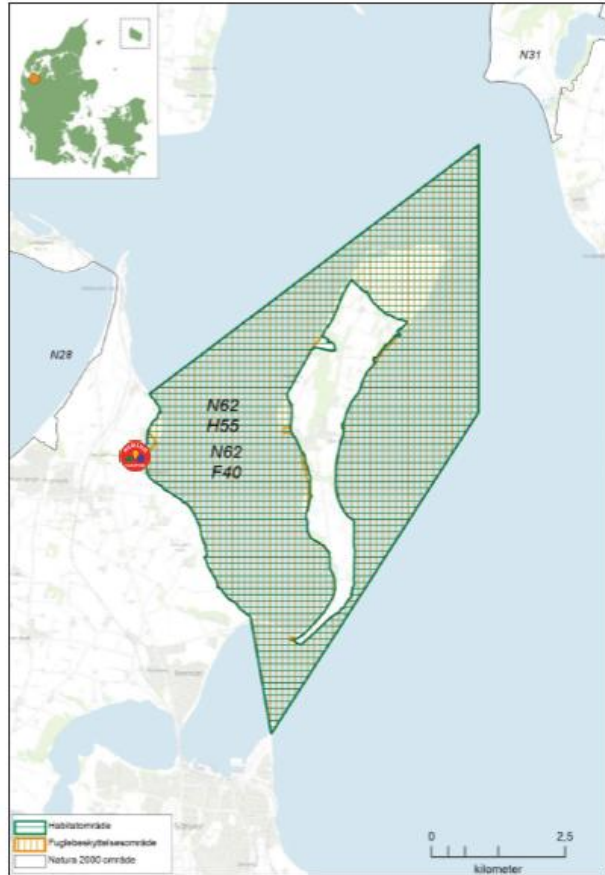
Batterier: Skal afleveres i receptionen
Storskrald og andet farligt affald skal afleveres på genbrugspladsen i Struer eller tages med hjem.

Naturen siger tak!
og det gør jeg også!

Velkommen til Humlum Campings naturperle

Natura 2000-område: Venø og Venø Sund

Kortet viser afgrænsningen af Natura 2000-område N62. Natura 2000-området består af habitatområde H55 (vandret grøn skravering) og fuglebeskyttelsesområde F40 (lodret orange skravering).

Velkommen til naturens skatkammer

Hos Humlum Camping er vi stolte af at være en del af Natura 2000, et fælles europæisk projekt, der beskytter naturens mangfoldighed. Her arbejder vi for at bevare områdets særlige skønhed og levesteder som: Strandenge, strandvolde og havtornklitter, hvor bl.a. lyng og havtorn kan opleves..

Havtorn – naturens vitaminbombe

De små, gyldne bær på havtornbuskene er proppet med C-vitaminer og sunde fedtsyrer. De kaldes "Nordens citron" og er en sand gave fra naturen.

Høstsæson: August til oktober.

Du må gerne plukke lidt havtorn, men husk: Pluk med omtanke. Tag kun det, du har brug for, og lad buskene stå smukke og frodige, så både mennesker og dyreliv kan nyde dem.

Pas godt på naturen – og hinanden

Vi inviterer dig til at nyde området og den ro, naturen giver. Her er et par små råd til, hvordan vi sammen passer på:

- Gå gerne på græsset og stierne, men træd varsomt, så planter og dyreliv ikke tager skade. Pluk kun de bær, der må høstes, og lad resten af naturen stå uberørt og smuk.
- Tag dit affald med hjem – naturen har ingen skraldespand.
- Sørg for, at området er smukt og indbydende til de næste gæster.
- Giv et smil til dem, du møder – det gør verden lidt lysere for os alle.

Mød områdets VIP'er

Dette naturområde er et fuglebeskyttelsesområde, hvor træk- og ynglefugle har deres hjem:

Havterne

Læs mere via QR kode

Dværgterne

Læs mere via QR kode

Klyde

Læs mere via QR kode

Toppet skallesluger

Læs mere via QR kode

Hvinand

Læs mere via QR kode

Lysbuget knortegås

Læs mere via QR kode

Havtorn

Læs mere via QR kode

Havtornklit

Læs mere via QR kode

Strandenge

Læs mere via QR kode

Standvold med enårige planter

Læs mere via QR kode

Strandvold med flerårige planter

Læs mere via QR kode

Lyng

Husk: Fuglene er sårbare og kræver fred. Din omtanke gør hele forskellen.

Tak, fordi du hjælper med at passe på vores natur!

Vil du vide mere? Scan QR-koden for at lære mere om Natura 2000 og Humlum Campings unikke natur.

Miljøhåndbog og bæredygtighedsstrategi

Humlum Campings initiativ for bedre miljø og liv, lokalt og globalt er samlet i denne håndbog.

Indhold

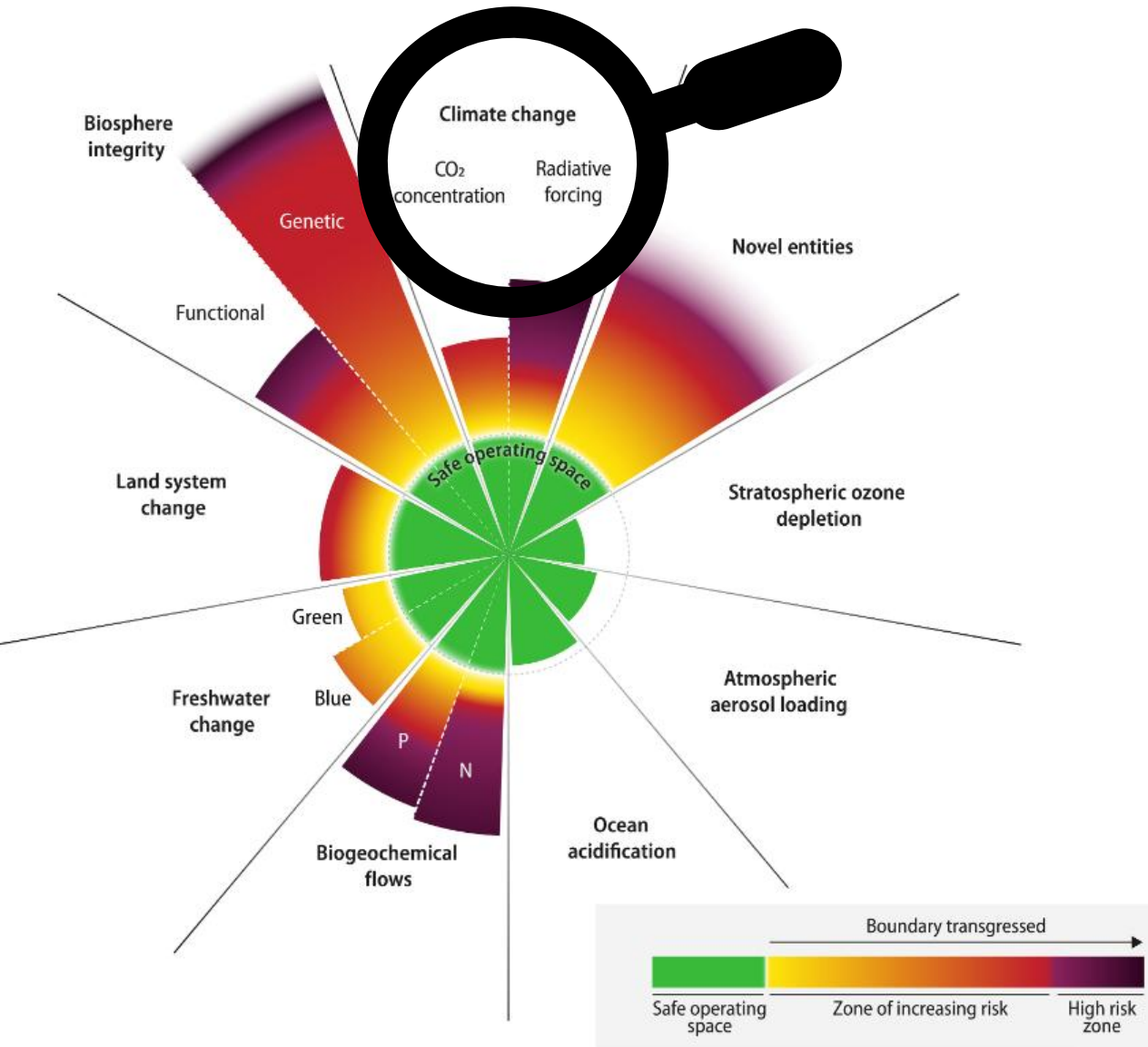
1. Organisering af bæredygtighedsarbejdet (1)	2
Opgaver for de miljøansvarlige	2
Vigtige dokumenter i miljøarbejdet	2
2. Bæredygtighedspolitik (1, 61)	3
Aktuelle miljømål og handlingsplaner (1)	4
3. Grøn indkøbspolitik (51, 52, 54, 57, 65)	6
4. Involvering og uddannelse af medarbejdere (2)	7
5. Information og uddannelse af gæsterne om miljø og bæredygtighed (3)	8
6. Affaldsplan (19, 58)	9
7. Kodeks for begrænsning af engangsprodukter og emballage (17).....	10
8. Varmestyring (9).....	10
9. Vedligehold og rengøring af energiforbrugende udstyr (4).....	11
10. Begrænsning af tøjvask ved hjælp af genbrug af håndklæder og sengetøj (16)	11
11. Vedligehold og drift af udendørsarealer (49, 50, 66)	11

Crash course i klimaforandring

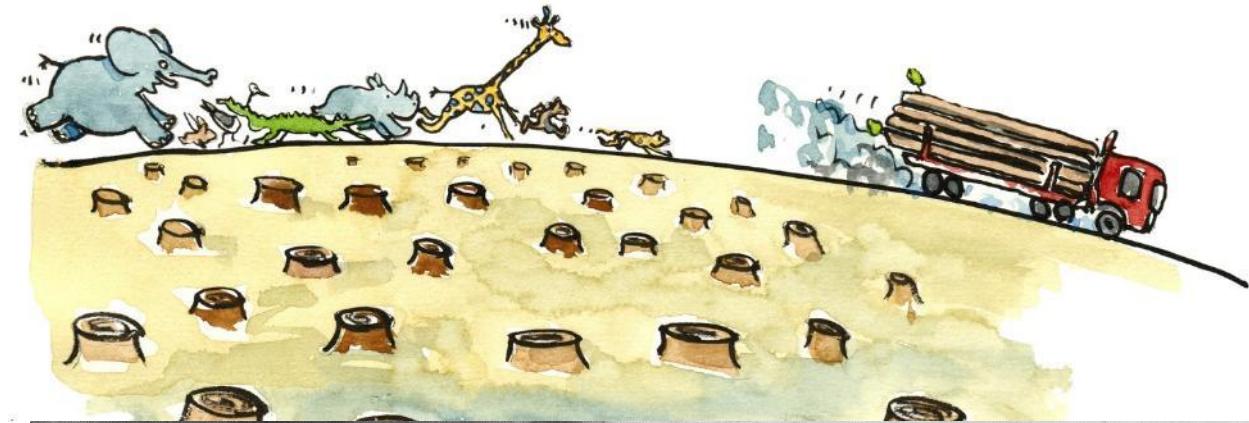
Frits Ahlefeldt

Klimaforandringer som eksempel på hvad vi vil undgå

Vi har skabt en ubalance

Vi afbrænder fossile brændstoffer som olie, kul og naturgas, og vi rydder skove m.m.

Hvor på skalaen er du?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Planeten kan sagtens modstå vores forurening og levere ressourcer og gode levevilkår for os.

(Foto: © Time Magazine)

Scan QR koden og svar

[Se svar](#)

Vi er nødt til markant at ændre vores måde at leve og producere på, for at vores børn og børnebørn skal kunne leve i en verden der ligner vores.

Foto: Ida Marie Odgaard / Ritzau Scanpix

Hvad er det, vi forsøger at undgå?

Thybo & Co

Oceanerne er varmere end nogensinde: Og det er kun en af 3 store klimarekorder, 2022 bød på

RITZAU | 14.12.23 KL. 13:00 |

Efter et vildt år: Endnu flere klimarekorder står for fald i 2024

Den rekordhøje koncentration af drivhusgasser i atmosfæren

Jorden er på randen af fem katastrofale tipping points, viser ny rapport

En ny undersøgelse får forskere til at slå alarm: Vi overskrider i stigende grad klodens grænser

Organisation tager klimaubehag alvorligt: - Jeg er begyndt at tænke lidt for meget over at skulle redde Jorden

At unge bekymrer sig så meget for klimaet, at de føler fysisk ubehag, er ikke en overreaktion, siger en psykolog.

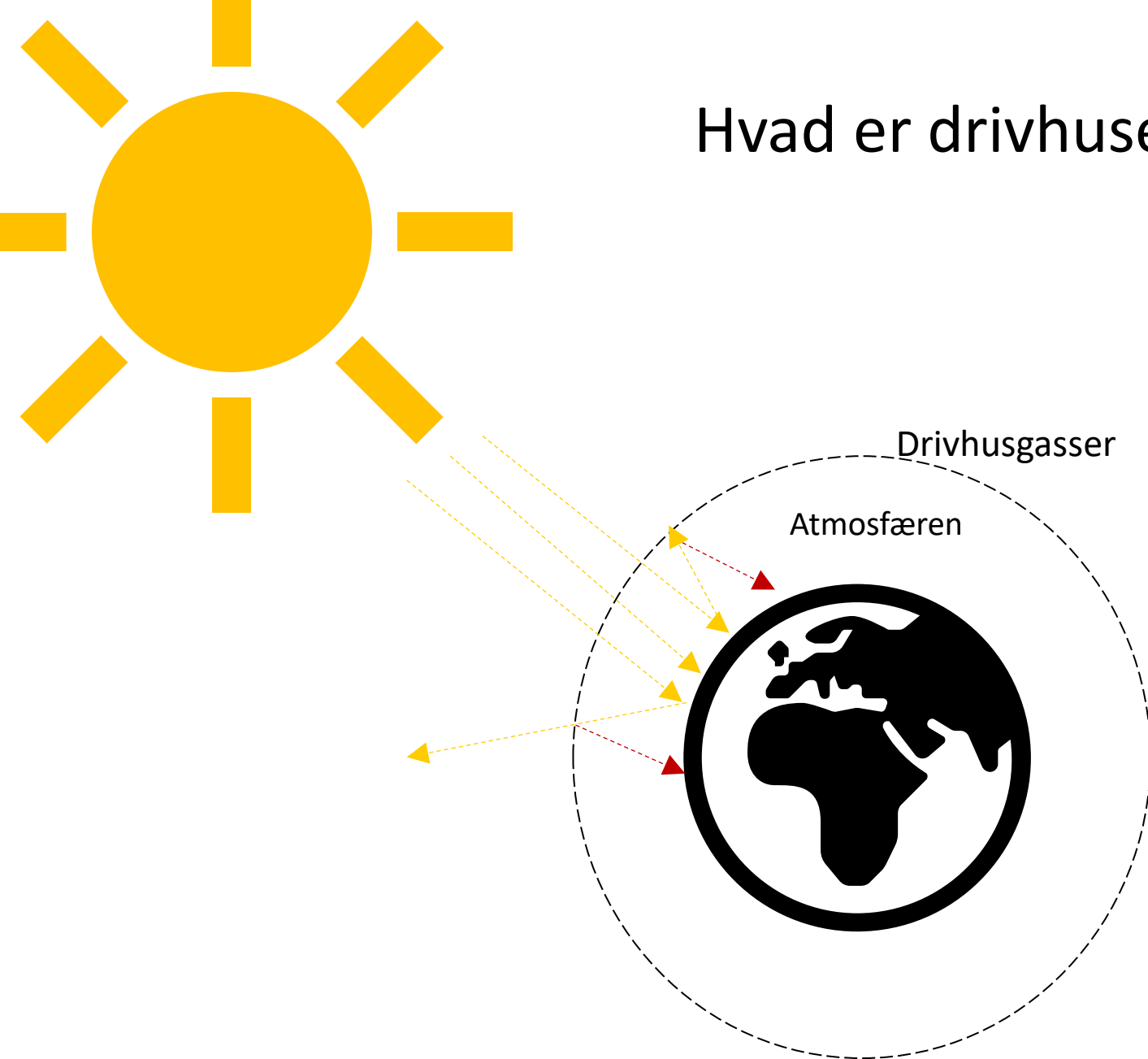
Op, op og atter op - verdens CO2-udledning fortsætter med at stige

I morgen har Danmark opbrugt sin del af verdens naturressourcer for i år

15.3.2024 11:48:08 CET | [Danmarks Naturfredningsfor](#)

FN-rapport slår fast - klimaet er blevet sværere at redde: Kræver nu det, der svarer til en coronanedlukning. Hvert år

Hvad er drivhuseffekten?

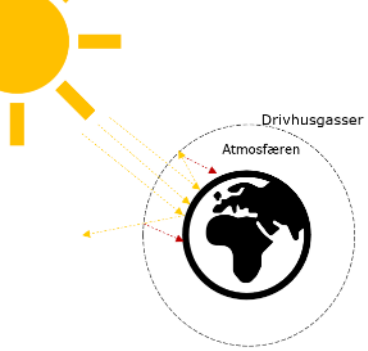

Drivhusgasser findes naturligt i jordens atmosfære, men mængden er afgørende.

Hvad gør drivhusgasserne?

Drivhusgasser lader solens stråler slippe ned til jorden, men forhindrer en del af varmen fra jorden i at undslippe igen.

Det kaldes drivhuseffekten, og får jordens temperatur til at stige og dermed ændre klimaet.

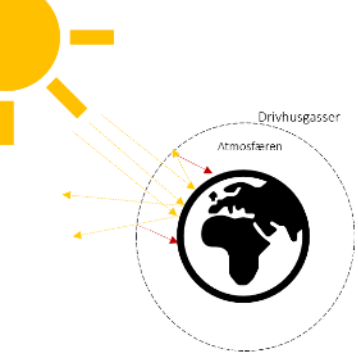
Hvad er drivhusgas/klimagas?

Luftarter der bidrager til drivhuseffekten. Fx: kuldioxid (CO₂), metan (CH₄), lattergas (N₂O)

Drivhusgasser har forskellig styrke og levetid

Styrken udtrykkes ved deres opvarmningspotentiale: GWP (Global Warming Potential)

- CO₂ har en GWP på 1.
- Metan har en GWP på ca. 28. Et ton udledt metan = 28 ton CO₂.
- Lattergas har en GWP på 273. Et ton udledt lattergas = 273 ton CO₂.

Drivhusgasser opgøres i "CO₂-e"

e står for "equivalent" = Ækvivalent på DK

Med "CO₂-e" kan alle drivhusgasemissioner udtrykkes ensartet ud fra deres globale opvarmningspotentiale (GWP).

EKSEMPEL:

Hvad er virksomhedens klimapåvirkning, når de udleder:

- 10 ton CO₂ (kuldioxid)
- 5 ton CH₄ (Metan)
- 3 tons N₂O (Lattergas)

$$\text{CO}_2\text{-udledning} \times \text{GWP}_{\text{CO}_2} + \text{CH}_4\text{-udledning} \times \text{GWP}_{\text{CH}_4} + \text{N}_2\text{O-udledning} \times \text{GWP}_{\text{N}_2\text{O}} = \text{CO}_2\text{e-udledning}$$

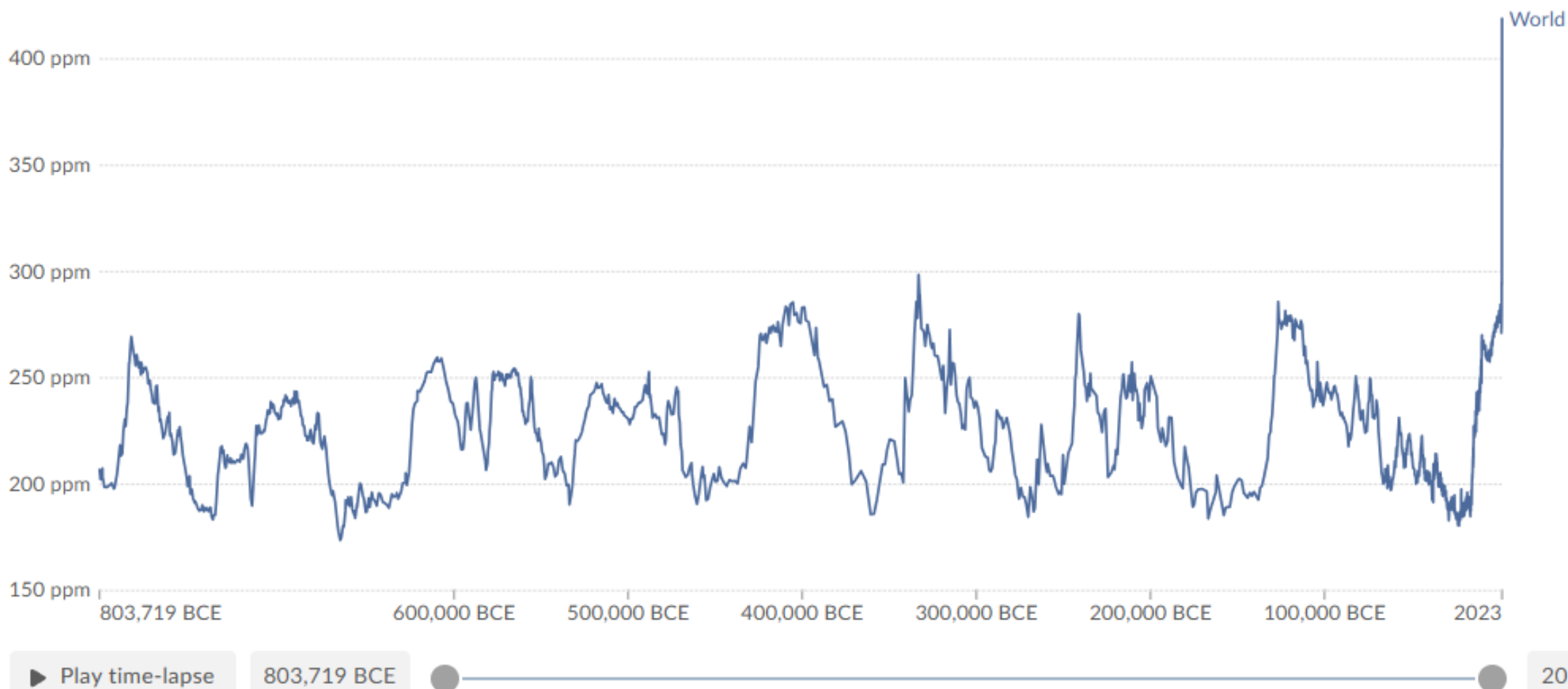
$$10 \text{ tons CO}_2 \times 1 + 5 \text{ tons CH}_4 \times 28 + 3 \text{ tons N}_2\text{O} \times 273 = 969 \text{ tons CO}_2\text{e}$$

Global atmospheric CO₂ concentration

Atmospheric carbon dioxide (CO₂) concentration is measured in parts per million (ppm). Long-term trends in CO₂ concentrations can be measured at high-resolution using preserved air samples from ice cores.

Table

Chart

Data source: National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) - [Learn more about this data](#)

CC BY

Drivhuseffekten giver højere temperaturer

Average temperature anomaly, Global

Global average land-sea temperature anomaly relative to the 1961-1990 average temperature.

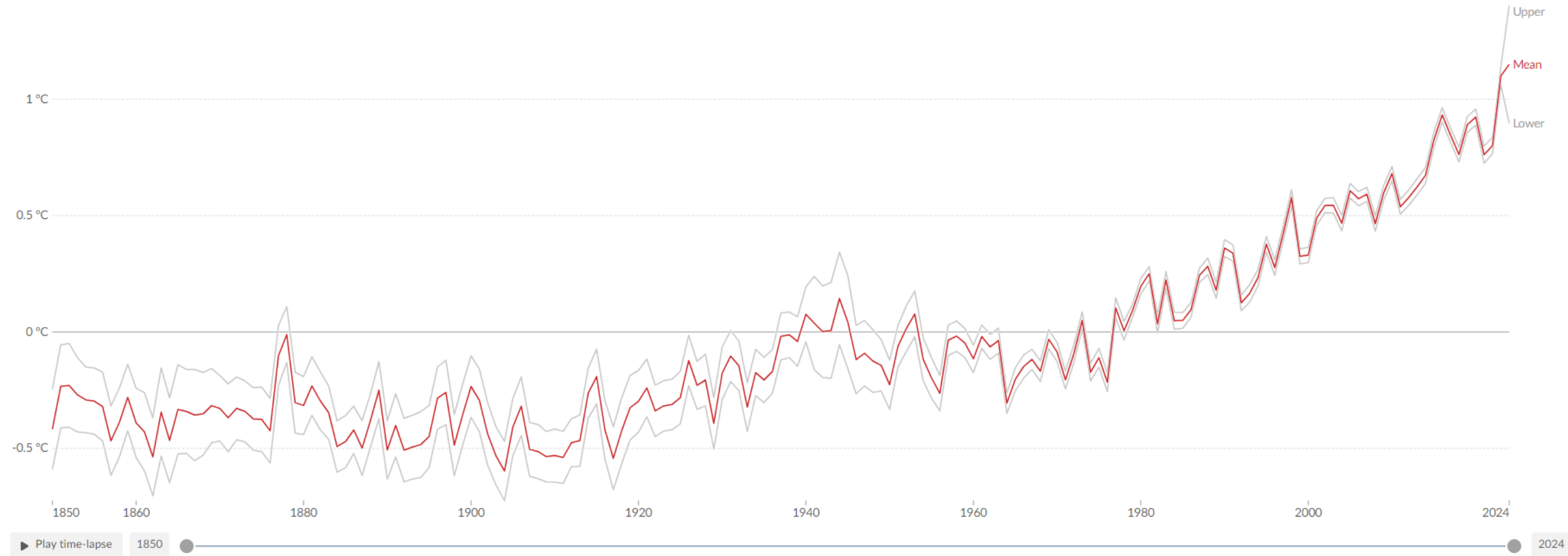
Our World
in Data

Table

Chart

Change region

Settings

Data source: Met Office Hadley Centre (2023) – [Learn more about this data](#)

Note: The gray lines represent the upper and lower bounds of the 95% confidence intervals.

OurWorldInData.org/co2-and-greenhouse-gas-emissions | CC BY

Download

Share

Exit full-screen

Hvad betyder stigende temperaturer?

Tørkeområder og tørkeperioder vokser

Havstigninger og ekstremt vejr

Hvor meget stiger vandstanden, hvis isen på Grønland smelter?

Eller hvis isen på Antarktis smelter?

1. Oversvømmelser i Valencia

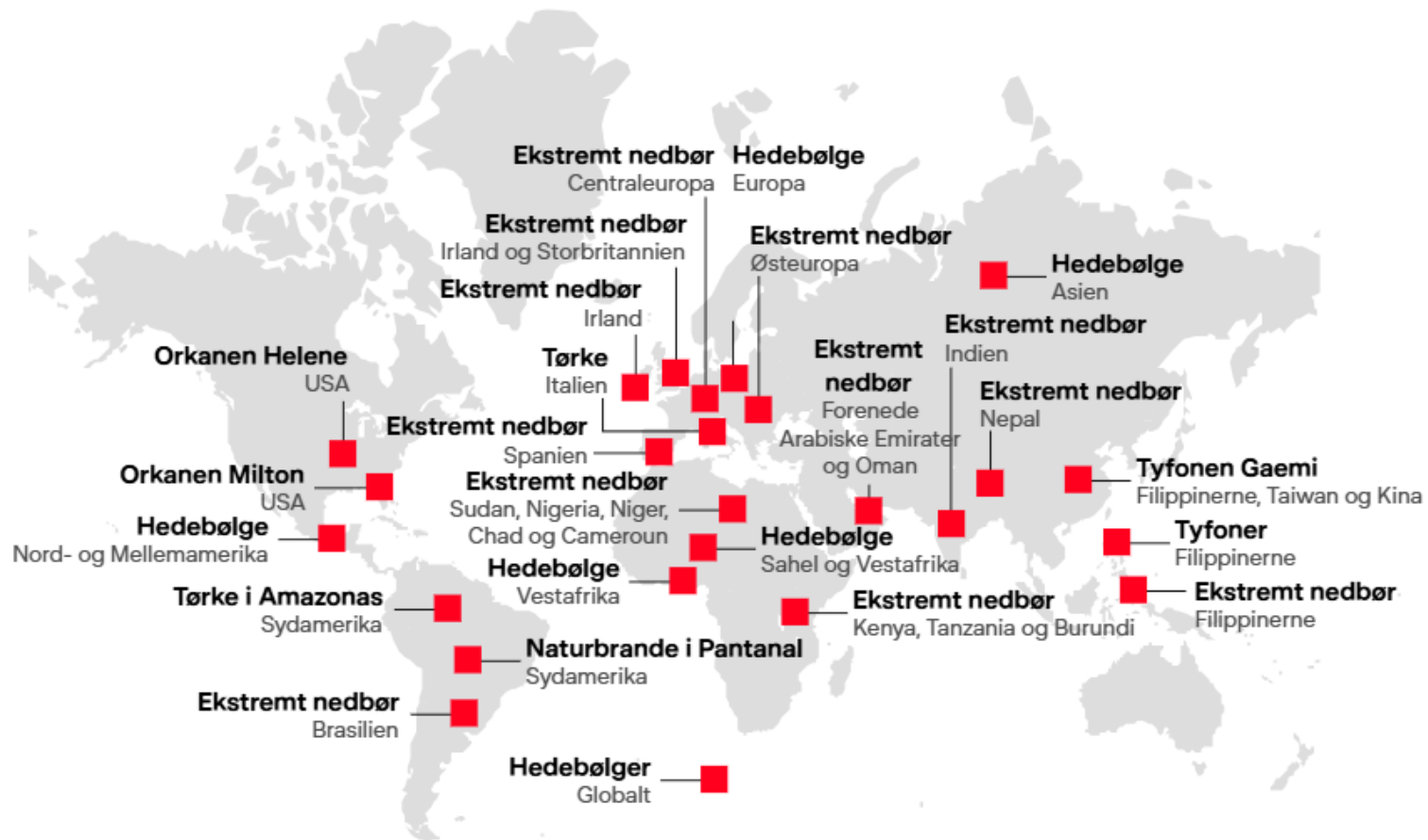
Foto: Susana Vera/Reuters/Ritzau Scanpix

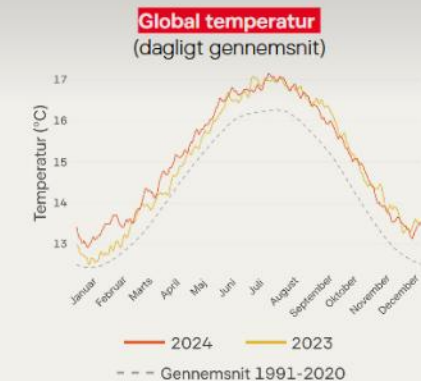
4. Naturbrande i Pantanal, Brasilien

Foto: Diego Cardoso/AP/Ritzau Scanpix

Her har klimaforandringerne givet mere ekstremt vejr i 2024

Kilde: World Weather Attribution, 2024 Grafik: Sys Abrahamsen, DR

Klodens temperatur stiger – og det gør den med hastige skridt.

2024 blev det varmeste år i moderne tid. Det viser tal, som DR har beregnet på baggrund af data fra EU's klimatjeneste Copernicus.

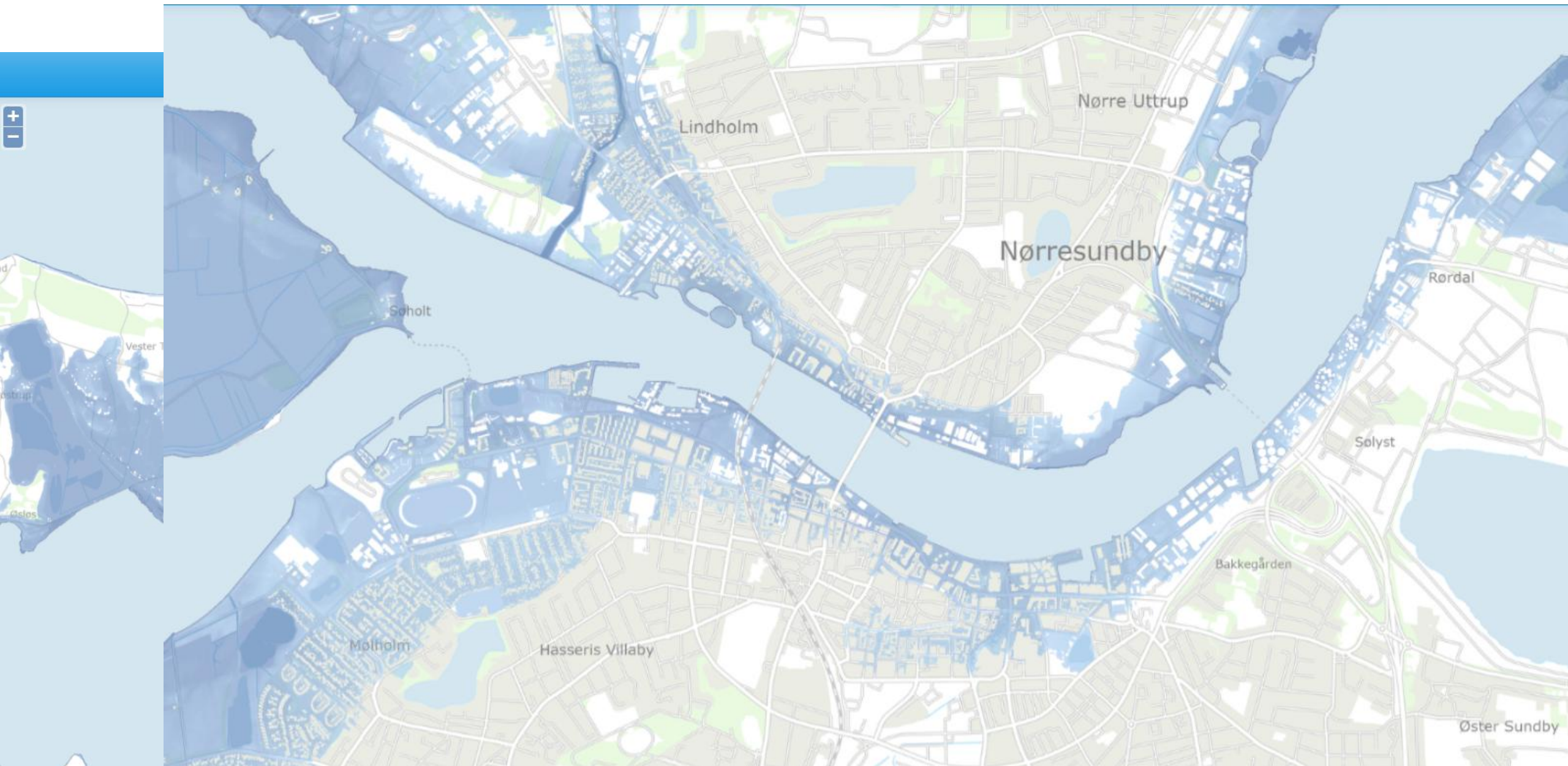
Temperaturer er i forhold til perioden fra 1850-1900
Kilde: Copernicus/HadCrut / Grafik: DR

Den italienske ø Sicilien blev i 2024 ramt af en voldsom og langvarig tørke. Det fik i maj den italienske regering til at erklære undtagelsestilstand på øen. Flere steder har der været vandmangel – og i kystbyen Agrigento afviste man turister, fordi man ikke kunne garantere dem vand.

Foto: Andrew Medichini/AP/Ritzau Scanpix

Hvad betyder stigende temperaturer for vandstanden?

Klimaforandringer har skabt mangel på frø de sidste par år

GrønThy – et socialøkonomisk gartneri, der leverer naturlige sprøjtefrie grøntsager til en række restauranter, herunder TRI (Michelin)

Hvordan har prisen på kaffe og kakao udviklet sig de seneste år?

Kilde:

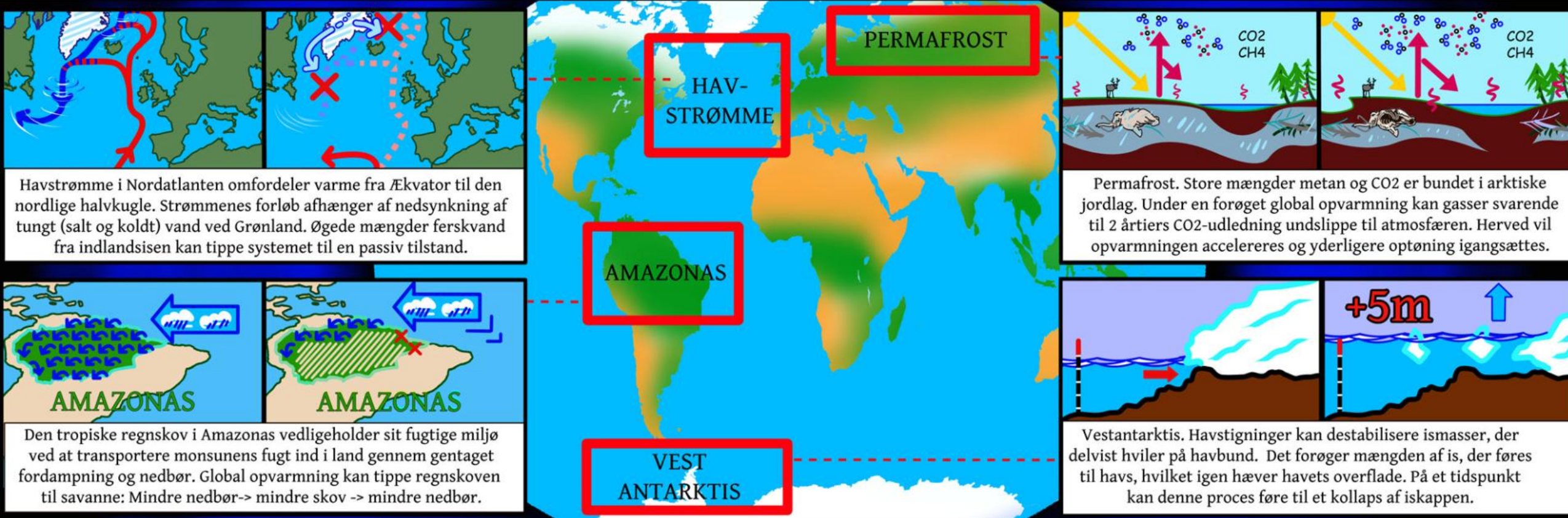
<https://da.tradingeconomics.com/commodity/coffee>

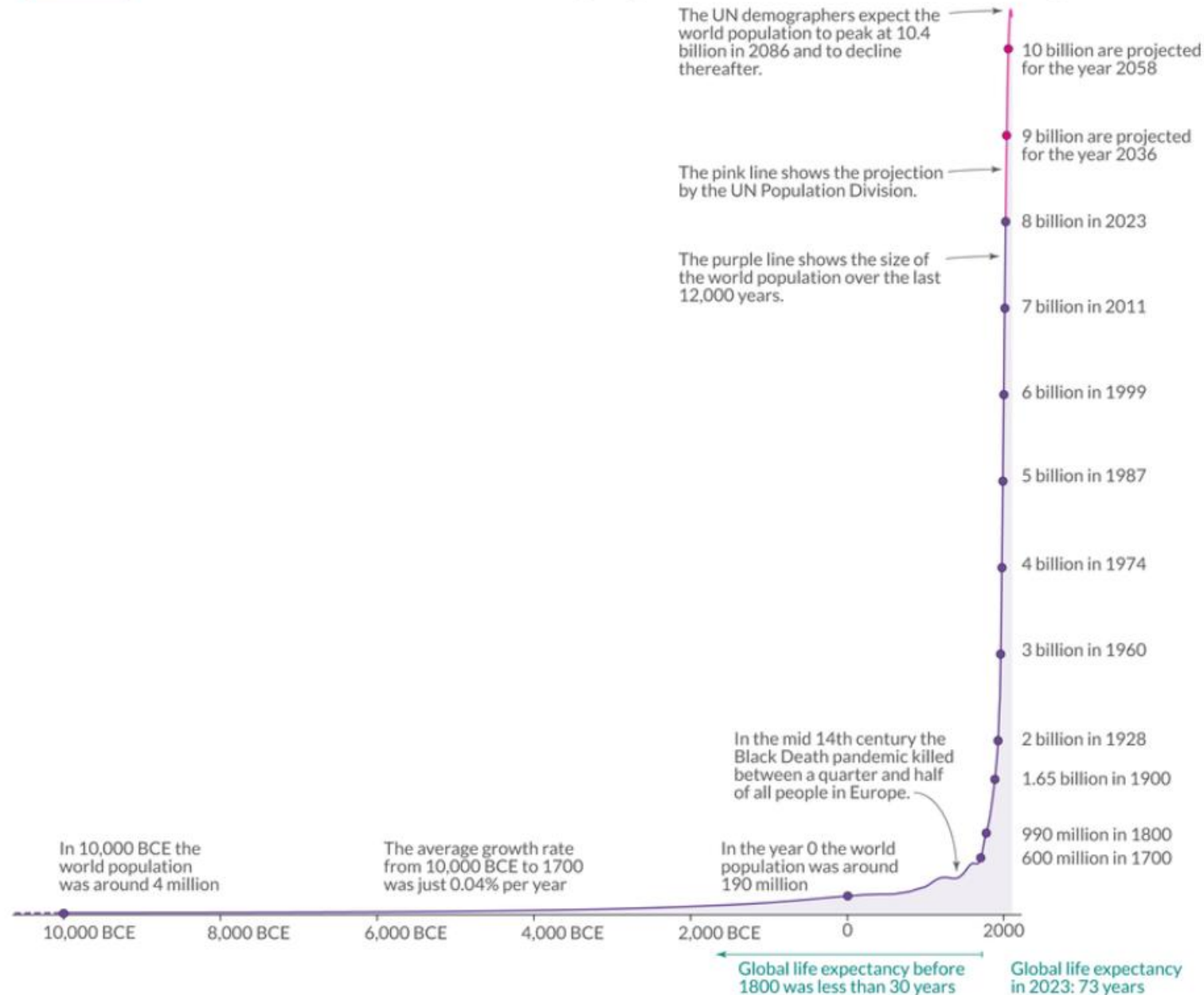

<https://www.facebook.com/share/r/1APTbaz4ME/>

Har I hørt om tipping points?

- uoprettelige klimaforandringer

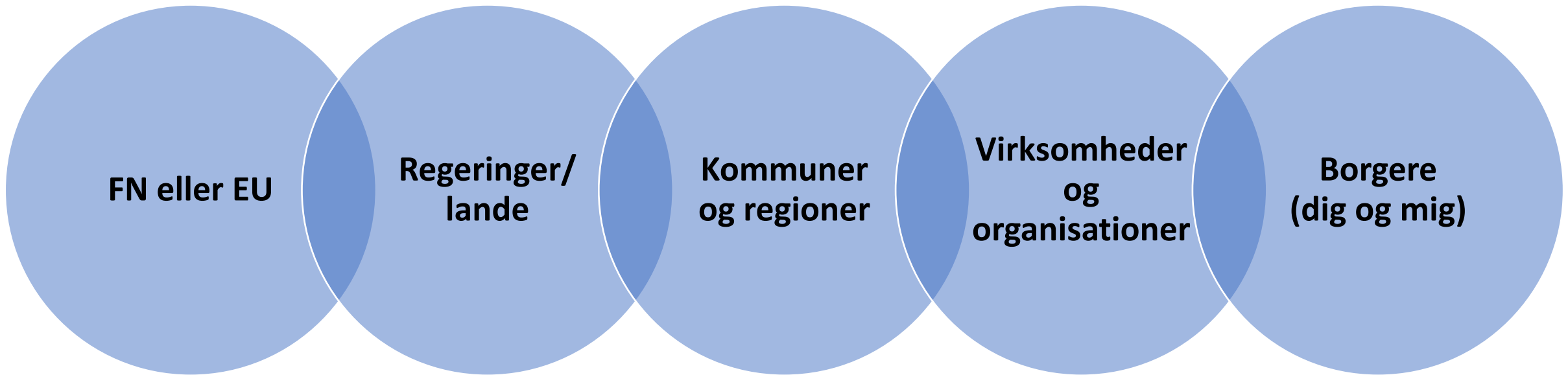

Based on estimates by the History Database of the Global Environment (HYDE) and the United Nations.

This is a visualization from OurWorldinData.org.

Licensed under [CC-BY-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) by the author Max Roser.

Hvem har ansvaret for at det ikke løber løbsk?

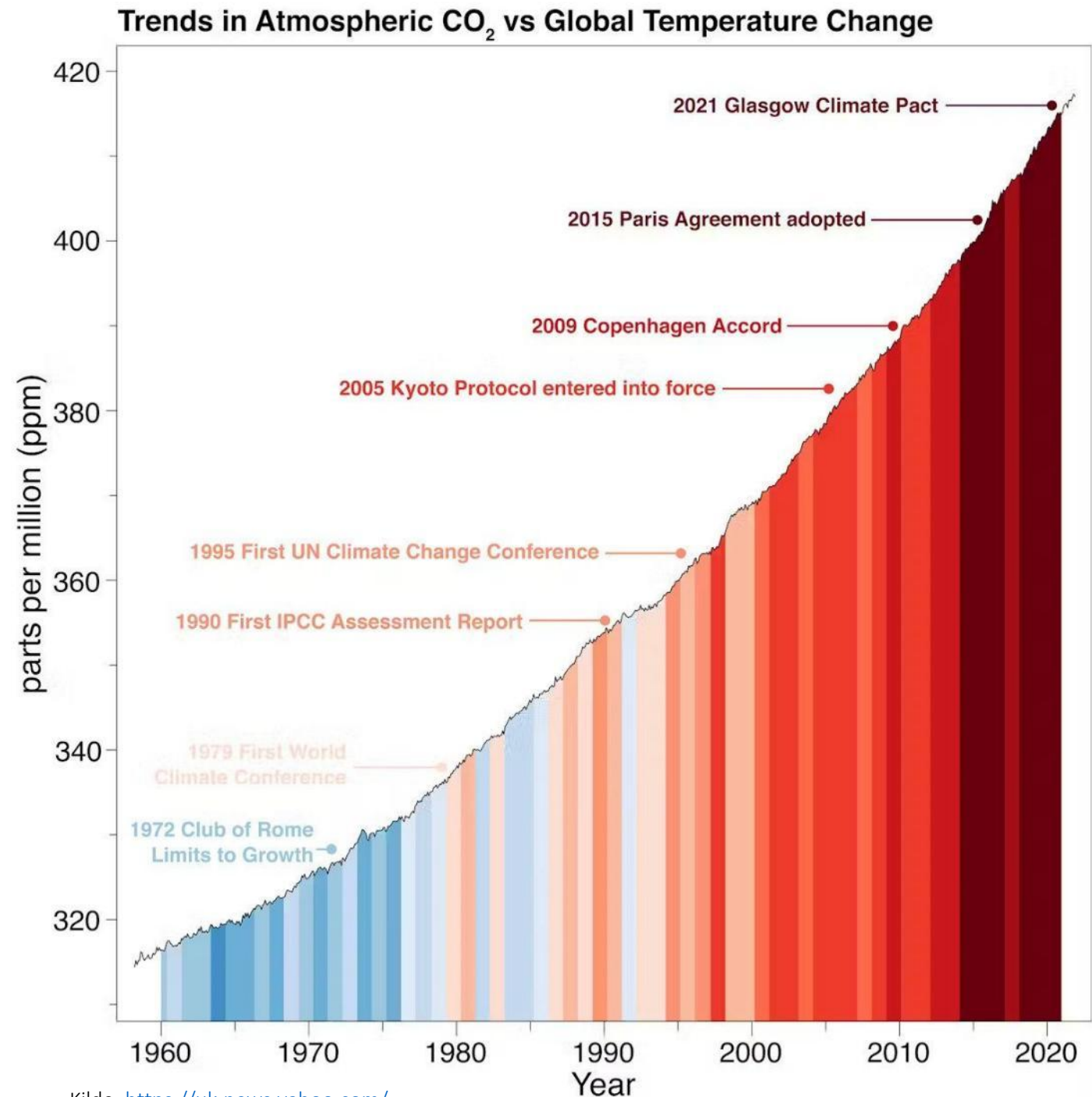

Er vi ved at få styr på udledningerne?

Kan vi lade politikerne løse klimaudfordringerne for os?

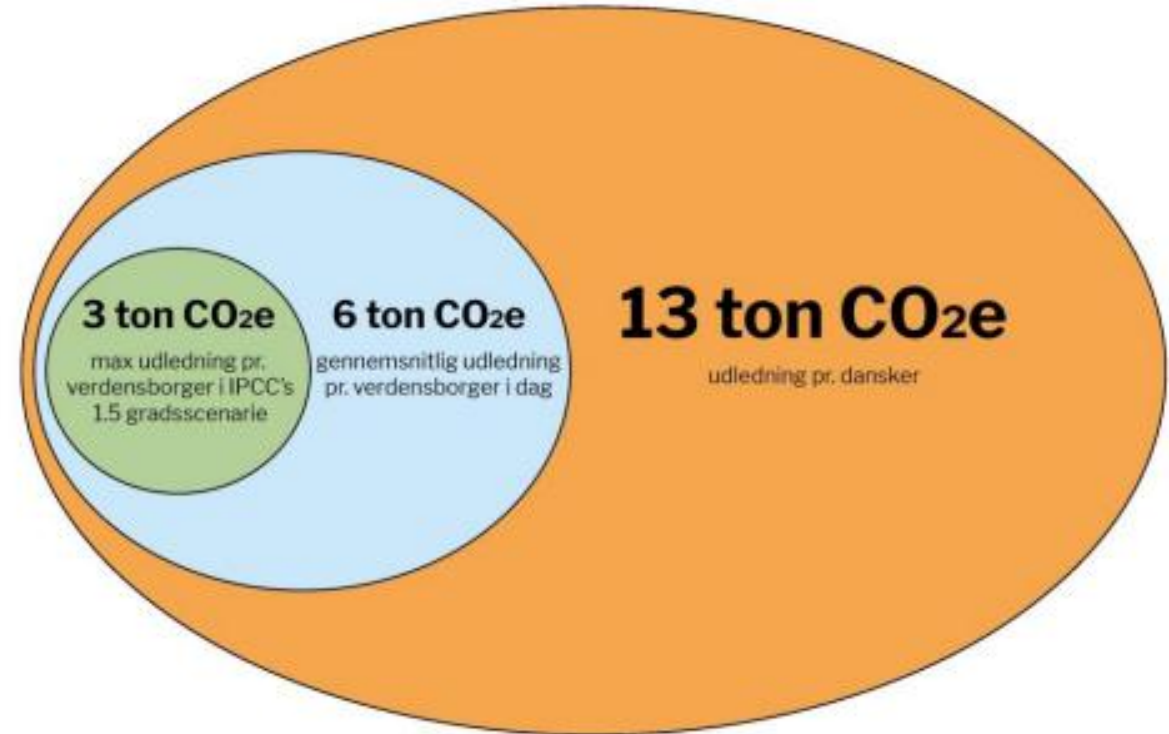
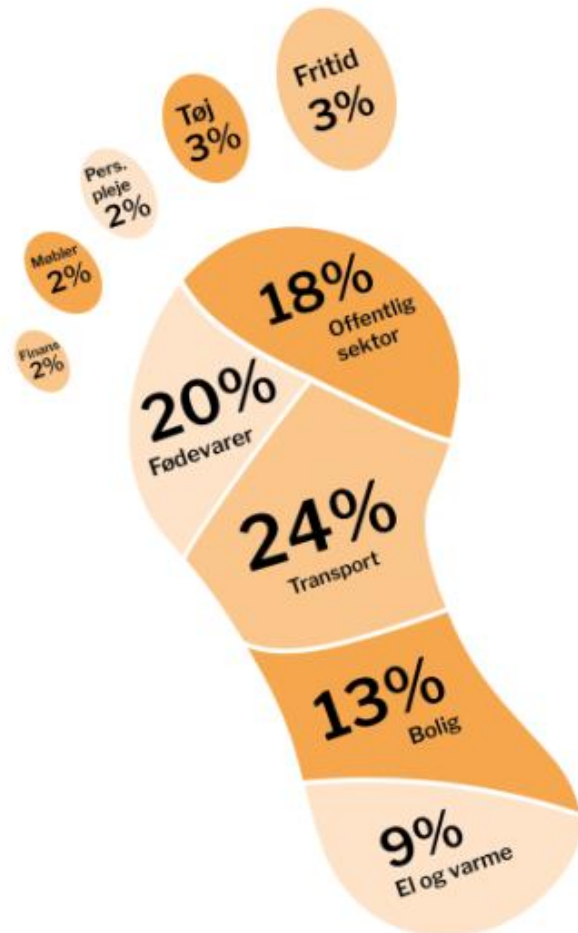
[Parisaftalen](#) fra COP 2015 forpligter 196 lande til at reducere i udledningen af drivhusgasser.

Målet er temperaturstigning på max to grader, og helst 1,5 grader.

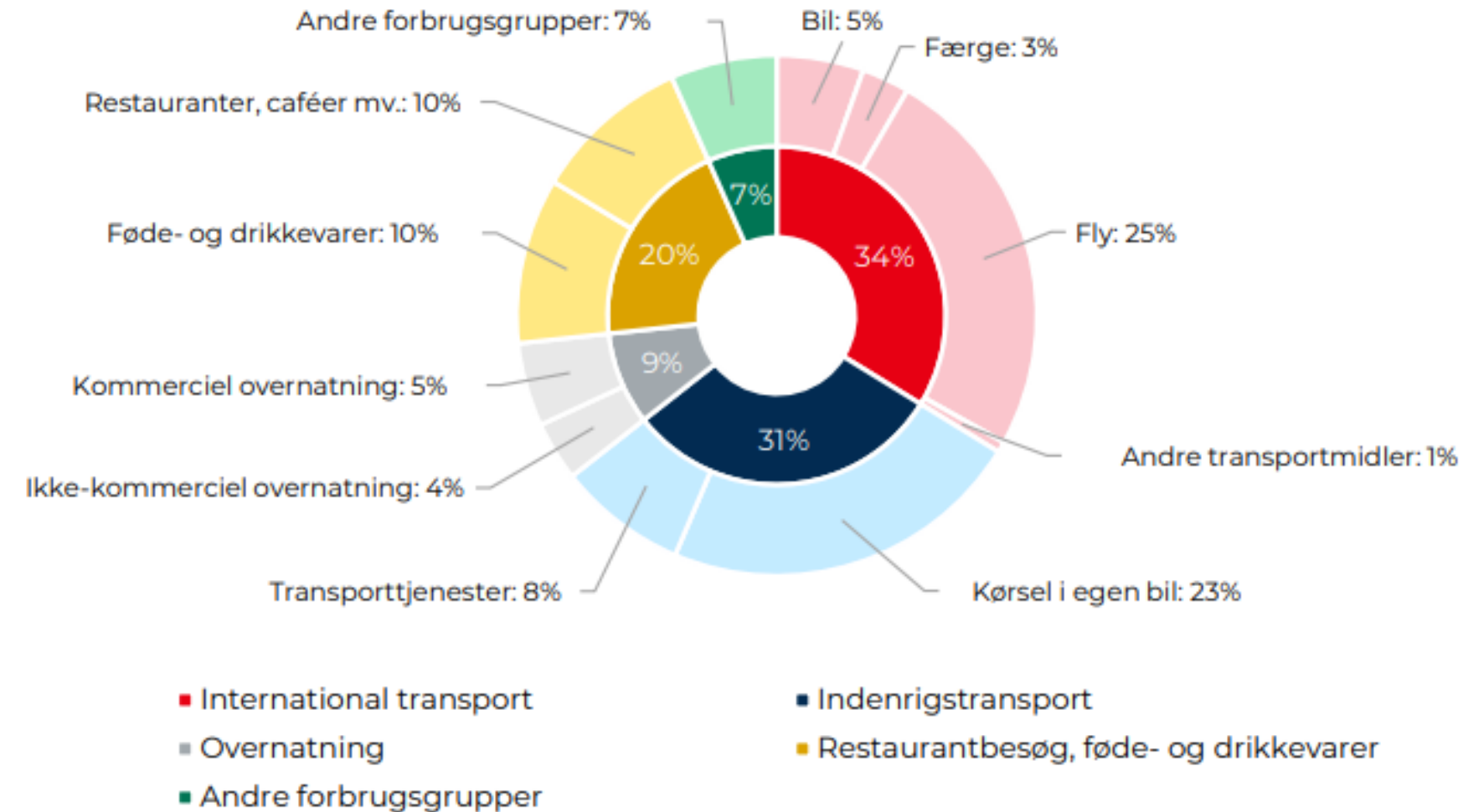

Er det ikke Kina, USA og ulande, der er de store syndere? i Danmark er vi da gode!

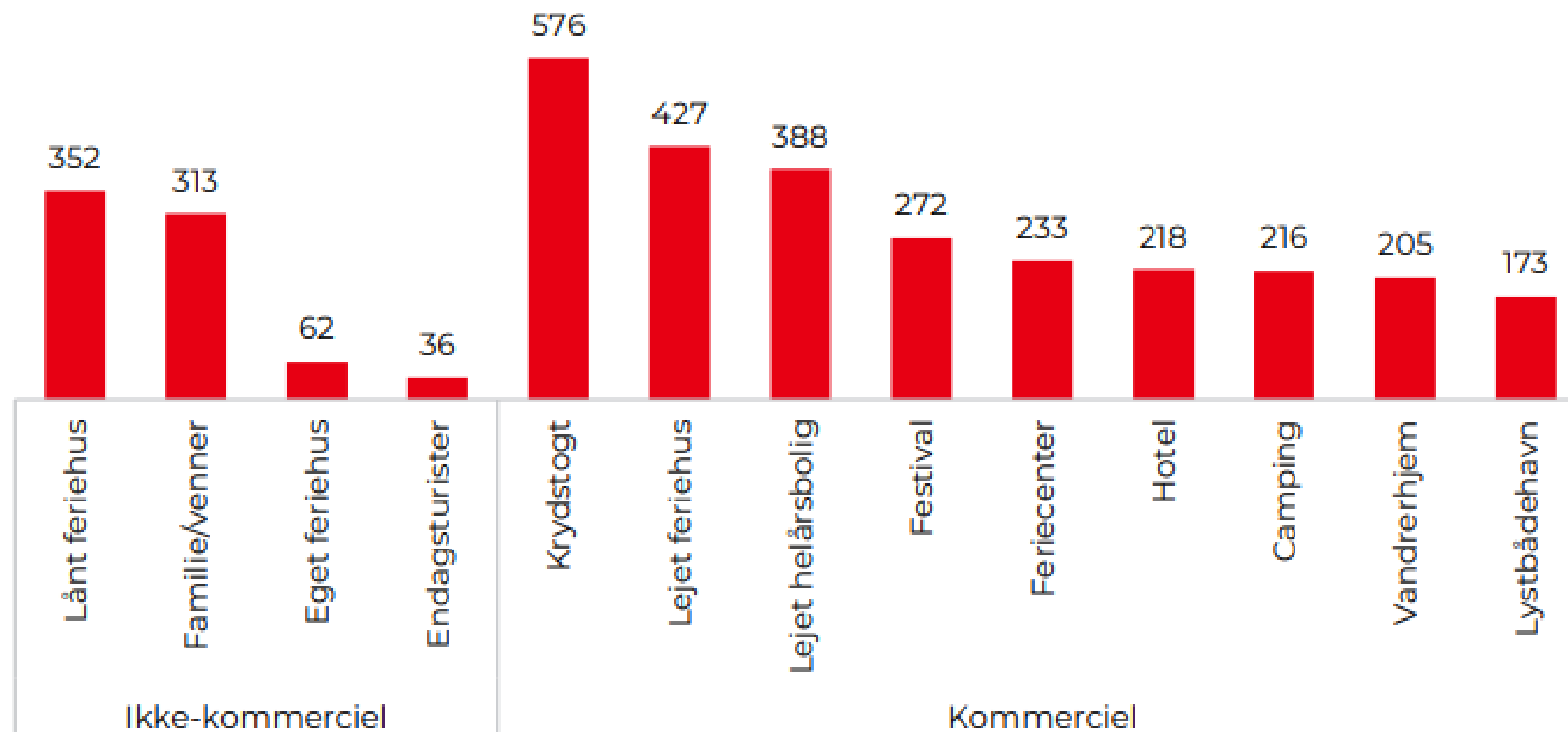
Danmarks klimaaftryk per indbygger er blandt verdens største.
Hver dansker udleder i gennemsnit 13 tons CO₂e årligt.

Turisternes klimaaftryk i Danmark 2022

Kilde: Center for Regional- og Turismeforskning & VisitDenmark

Figur 6: Klimaaftryk per turist fordelt på overnatningsformer, 2022 (kg. CO₂e pr. turist)

Kilde: Center for Regional- og Turismeforskning & VisitDenmark

Klimaskovfonden - Eksempel på gæsteinvolvering – og kompensation

Destination Ny Skov - <https://www.klimaskovfonden.dk/destinationnyskov>

Jeres bidrag nytter – også de små

Bæredygtighed i hverdagen handler fx om:

- vi køber brugt, lokalt og miljømærket.

- vi minimerer og sorterer vores affald.

- vi bruger off. transport, elbil og cykel.

- vi minimerer energi- og vandforbrug.

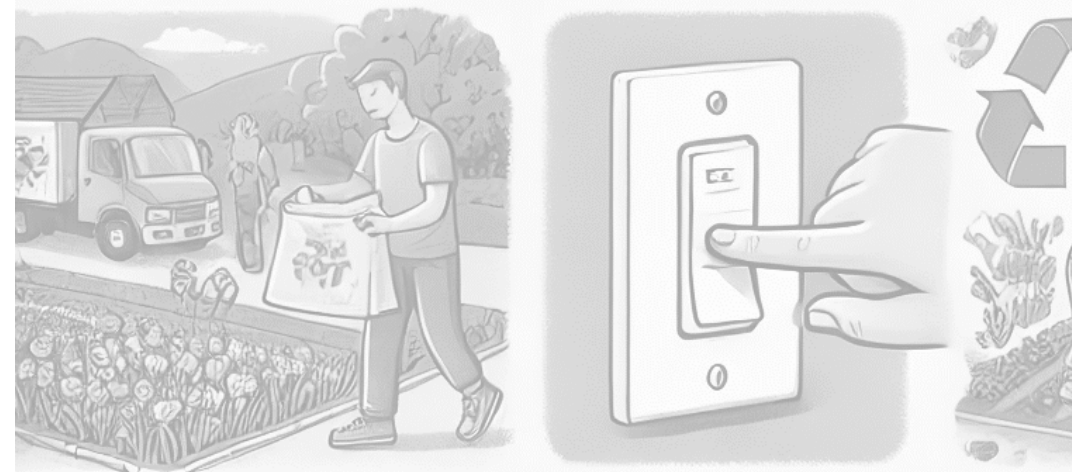
- vi reparerer eller køber nyt.

- hvordan og hvor meget vi rejser.

- vi spiser grønt eller rødt mad.

Case: En million kroner sparet på madspild på et år

Hotel Rødekro har besluttet sig under corona for at skære ned på madspildet.

Løsningen:

- Digitalt planlægningssystem, der nøjagtigt beregner og automatisk bestiller de nødvendige ingredienser til hver opskrift.

Resultat:

- 13,5 tons mindre mad om året ryger i skraldespanden.
- 11 tons mindre mad indkøbt pr. år (nu 80 ton/år)
- En lettelse for personalet - Ikke længere dem, der skal stå på mål for, om der er mad nok.
- 1 million kroner sparet pr. år (mad og håndtering)

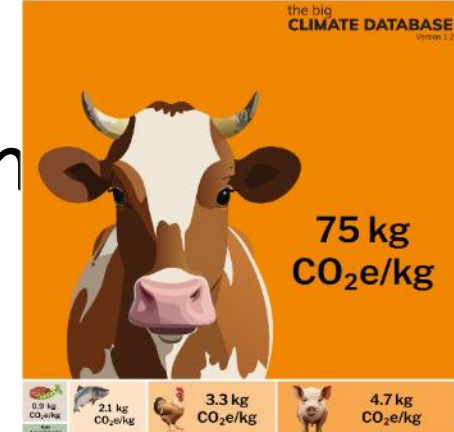
Mere info:

- Kentaurus <https://kentaurus.dk/>

Foto: <https://businessaabenraa.com/saadan-har-hotel-roede-kro-skaaret-135-tons-madspild-vaek-og-faaet-en-staerkere-forretning/>

Hvad betyder det, hvis du skærer ned på oksekød i menuen

Hvor meget CO2 **sparer** du, hvis du erstatter 100 kg.
oksekød- gennemsnitlig (7,484 ton CO2) med 100 kg...

<u>Lammekød, uspec.</u>	3,85 ton CO2
<u>Grisekød, gennemsnitlig</u>	7 ton CO2
<u>Kylling, gennemsnitlig</u>	7,15 ton CO2
<u>Torsk, filet/rødspætte</u>	7,2 ton CO2
<u>Majs, hele kolber</u>	7,4 ton CO2

Hvor meget CO2 **sparer** du, hvis du erstatter 100 kg.
oksemørbrad (22,785 ton CO2) med 100 kg...

<u>Lammekød, uspec.</u>	19,1 ton CO2
<u>Grisekød, gennemsnitlig</u>	22,3 ton CO2
<u>Kylling, gennemsnitlig</u>	22,4 ton CO2
<u>Torsk, filet/rødspætte</u>	22,5 ton CO2
<u>Majs, hele kolber</u>	22,7 ton CO2

Fødevarer og CO2

den store
KLIMADATABASE
Version 1.2

[English](#)**CONCITO**[Klimadatabasen](#)[Baggrund](#)[Cases](#)[Download](#)[Q&A](#)

Klimaaftryk opgjort i kg. Klik på kolonne-titler for at sortere.

Kategori	Fødevarer	kg CO2e/ pr. kg	Landbrug	ILUC	Forarbejdning	Emballage	Transport	Detail
Kød og fjerkræ	Oksekød, mørbrad, afpudset	227,85	185,44	48,19	-9,07	0,14	3,16	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, tyndsteg med mørbrad	120,83	98,28	25,54	-4,81	0,14	1,68	0,00
Kød og fjerkræ	Kalvekød, middelfedt	74,84	60,82	15,81	-2,97	0,14	1,05	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, gennemsnitligt	74,84	60,82	15,81	-2,97	0,14	1,05	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, roastbeef, pålæg	67,91	55,10	14,32	-2,46	0,02	0,93	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, inderlår uden kappe	67,82	55,10	14,32	-2,69	0,14	0,95	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, culotte	67,82	55,10	14,32	-2,69	0,14	0,95	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, pulled beef	56,34	45,24	11,80	-2,12	0,64	0,78	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, kebab	53,92	43,61	11,31	-2,03	0,26	0,76	0,02
Kød og fjerkræ	Oksekød, lavt fedtindhold	53,19	44,39	11,61	-3,65	0,14	0,70	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, hakket, 5-10% fedt	50,61	42,05	10,99	-3,23	0,14	0,67	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, spegepølse	49,16	38,94	10,05	-0,54	0,02	0,68	0,01
Kød og fjerkræ	Oksekød, hakket, 10-15% fedt	48,04	39,71	10,37	-2,82	0,14	0,64	0,00
Kød og fjerkræ	Oksekød, hakket, 15-20% fedt	45,47	37,38	9,75	-2,41	0,14	0,62	0,00
Kød og fjerkræ	Lammekød, kølle	36,43	36,94	4,22	-5,34	0,14	0,48	0,00

SØG

Søg

Brug * eller ? som wildcard

VAREKATEGORI

- ☐ Brød og bageartikler (25)
- ☐ Bælgfrugter og bælgfrugtprodukter (12)
- ☐ Drikkevarer (17)
- ☐ Fisk og skaldyr (51)
- ☐ Frugt og frugtprodukter (44)
- ☐ Færdigretter (37)
- ☐ Grøntsager og grøntsagsprodukter (96)
- ☐ Kød og fjerkræ (63)
- ☐ Korn og kornprodukter (31)
- ☐ Mælk, mejeriprodukter og æg (27)
- ☐ Nødder og frø (8)
- ☐ Planteprodukter og -drikke (31)
- ☐ Slik og sukkervarer (11)

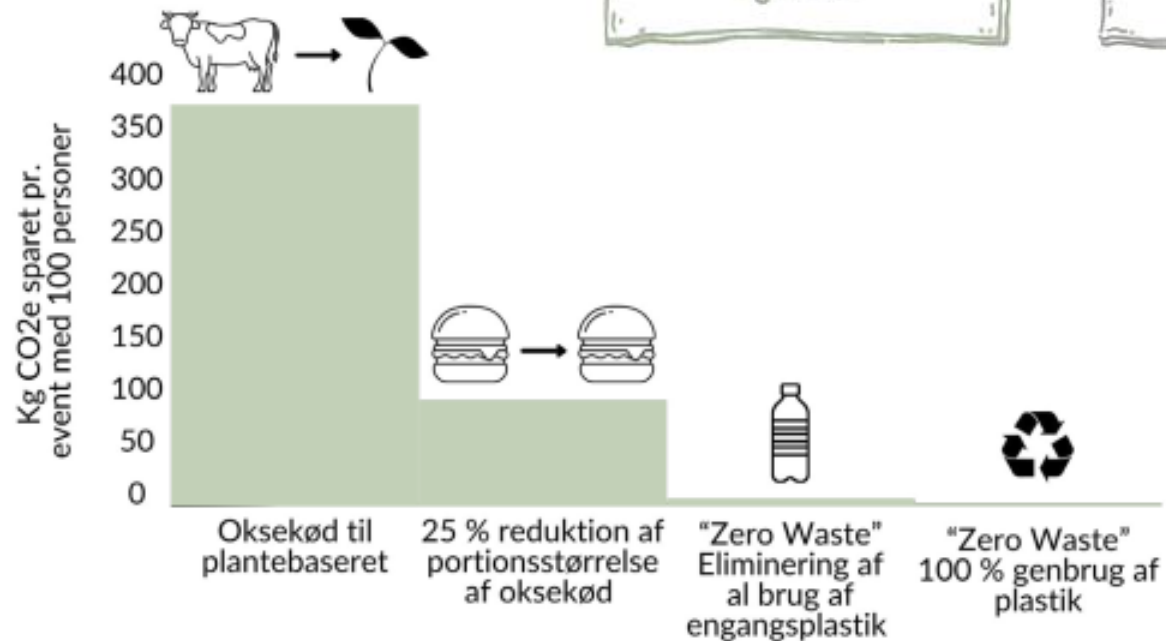
Ny guide til mere grøn mad

Brug sanselige beskrivelser i stedet for 'kødfri'

Hvis vi fortæller vores gæster, at de får serveret et vegetarisk, plantebaseret eller kødfrit måltid, så vil de nok rynke lidt på næsen. Men hvis vi lægger vægt på madens smag, duft eller historie, så sælger den jo næsten sig selv.

EFFEKT AF BÆ

Grønnere madoplevelser til konferencer og møder

En guide til køkken- og serveringspersonale

Link til guiden:

<https://www.wonderfulcopenhagen.dk/sites/wonderfulcopenhagen.com/files/2025-02/Praktisk%20Guide.pdf>

Spørgsmål til klimaforandringer?

-
- Motiver for at arbejde med bæredygtighed
 - Hvad klimaforandringer er og kommer de af
 - Metoder til at opgøre jeres CO2-udledning
 - Centrale miljømærker og certificeringer i turisme - Hvilken skal I vælge?
 - Investeringer og gevinster - Kan det betale sig?
 - Støtte- og finansieringsmuligheder

Klimaregnskab

Hvad - Hvordan

Hvad er et klimaregnskab?

En opgørelse over din virksomheds klimaftryk

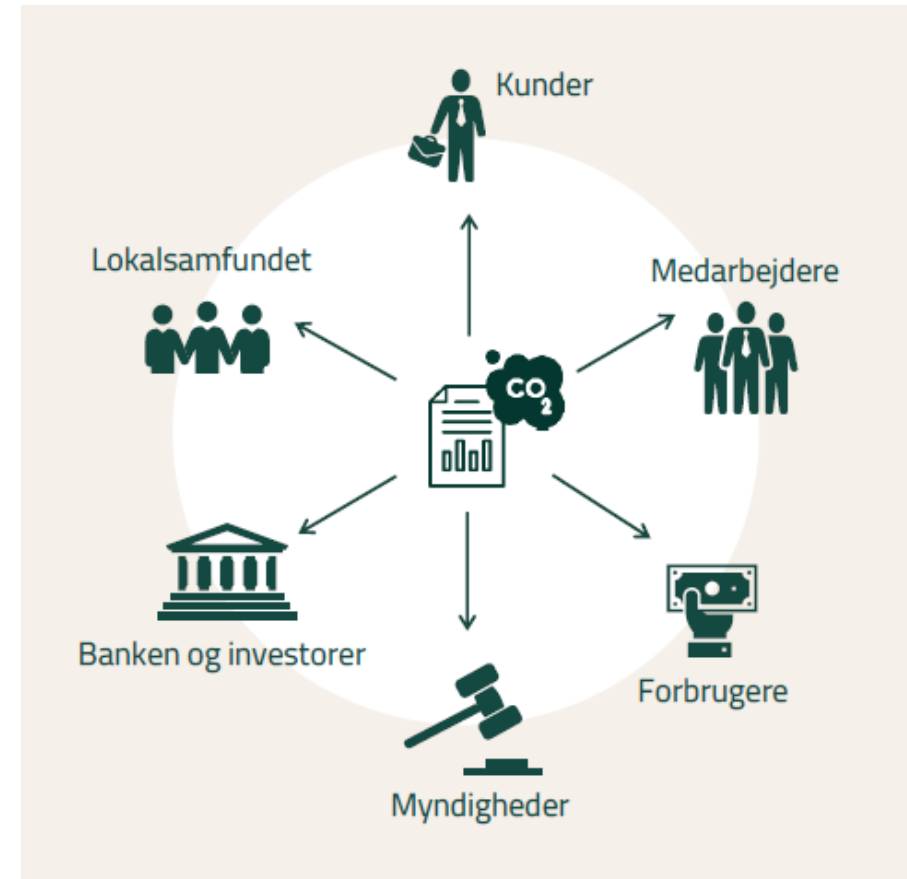
- en opgørelse over udledningen af drivhusgasser (CO₂e) fra en virksomheds aktiviteter og værdikædes aktiviteter.

Viser hvor udledningerne af klimagas stammer fra
- fx indkøb af varer, transport eller energiforbrug.

Klimaregnskabet kan bruges til at:

- ✓ Opgøre jeres CO₂ aftryk.
- ✓ Følge udviklingen af udledninger fra år til år.
- ✓ Fastsætte klimamål og arbejde med reduktionstiltag.
- ✓ Som dokumentation til interessenter og i ESG-rapporter.

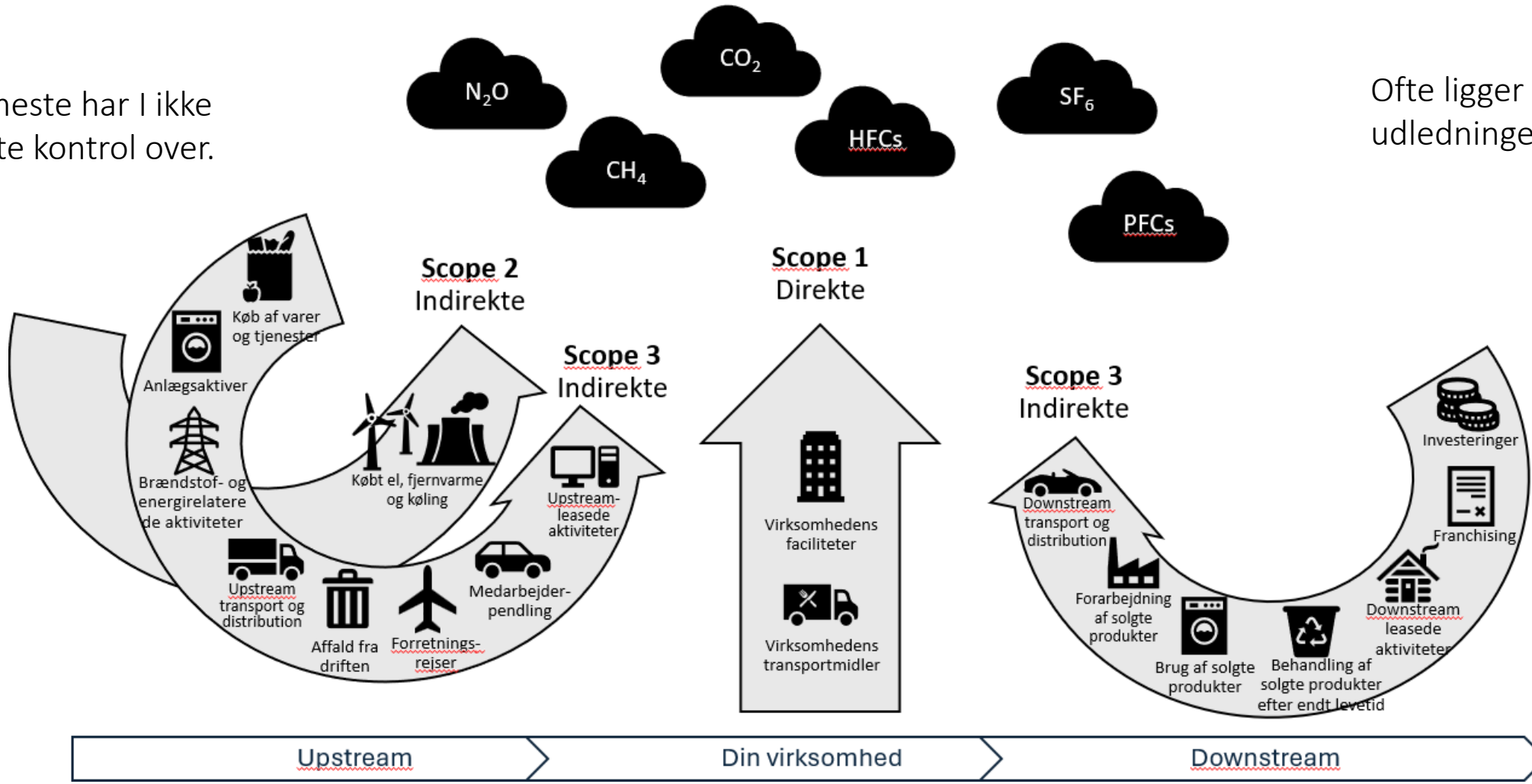

GreenHouse Gas Protokol

Drivhusgasudledninger opdeles i tre områder, der kaldes "scopes". Opdelingen i **scope 1, 2 og 3** er baseret på, hvor udledningerne opstår; i virksomheden eller i værdikæden.

Det meste har I ikke direkte kontrol over.

Ofte ligger ca. 90 % af udledningerne i scope 3

”Virksomheden beregner dele af sit CO2 aftryk med anerkendt målingsværktøj”

Rolls Royce modellen

Fuldstændig og nøjagtig

Primære data

3. parts certificeret

Folkevogn modellen

Lidt mindre fuldstændig og nøjagtig

Flest sekundære data

(Verarca og Klimakompasset)

Green Key krav

Scooter modellen

Ufuldstændig

Flest sekundære data

(Simpelt regneark og HCMi)

”Virksomheden beregner dele af sit CO2 aftryk med anerkendt målingsværktøj”

World Sustainable Hospitality Alliance

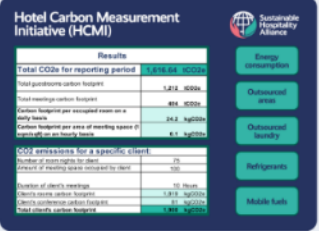
[About us](#)
[Our work](#)
[Tools & Resources](#)
[Get involved](#)
[Resource Direct](#)

[Log in](#)
[Training](#)

RESOURCE

Hotel Carbon Measurement Initiative (HCMI)

Climate Action

Hotel Carbon Measurement Initiative (HCMI) is a methodology and free tool for hotels to calculate the carbon footprint of hotel stays and meetings in their properties.

[Download](#)

RESULTS			
CARBON FOOTPRINT			
Total CO2e for reporting period	-		tCO2e
Total Guestrooms Carbon Footprint			tCO2e
Total Meetings Carbon Footprint			tCO2e
Carbon footprint per occupied room on a daily basis			kgCO2e/occ room
Carbon footprint per area of meeting space (1 sqm/sqft) on an hourly basis			Select UoM under Hotel Details
Carbon footprint per sqm/sqft on an annual basis			Select UoM under Hotel Details
RENEWABLE ENERGY & ELECTRICITY			
TOTAL renewable energy and electricity used by the hotel (kWh)	-		kWh
TOTAL renewable electricity used by the hotel (% of total electricity use) <i>Note: Onsite Renewable Energy (if applicable) is assumed to be electricity source</i>			%
TOTAL renewable energy and electricity used by the hotel (% of total energy consumption)			%
GREENHOUSE GAS SCOPES			
<i>*Based on data input into calculator only (no estimation for mobile fuel consumption & refrigerants)</i>			
Scope 1	Fuels burnt on site e.g. gas, oil Mobile fuels and Refrigerants	-	tCO2e
Scope 2	Purchased electricity Purchased heating/cooling	-	tCO2e
Outsourced laundry Partial scope 3	<i>Please note that full Scope 3 figures should include other sources (e.g. supply chain emissions)</i>	-	tCO2e

[Overview](#)
[How to Guide](#)
[Definitions](#)
[1. Hotel Details and Result](#)
[2. Energy Consumption](#)
[Tab A - Outsourced Laundry](#)
[Tab B - Meeting Carbon Footprint](#)

Klimakompasset

Velkommen til Klimakompasset

Med Klimakompasset kan du få et overblik over din virksomheds udledning af drivhusgasser og få idéer til, hvordan du målrettet kan nedbringe din virksomheds klimaaftryk. Du logger ind på Klimakompasset med MitID. Agerer du på vegne af en virksomhed anbefales det, at du logger ind med MitID Erhverv. På den måde kan flere fra din virksomhed tilgå samme beregning.

[Kom i gang med din beregning](#)[Download trin-for-trin guide](#)

Det kan du bruge Klimakompasset til

Få overblik over din virksomheds udledning af drivhusgasser

Klimakompasset gør det muligt at opgøre din virksomheds udledning i CO₂-ækvivalenter og fordeler udledningen i scope 1, 2 og 3 jævnfør den internationalt anerkendte Greenhouse Gas-protokol.

Lav din virksomheds klimaregnskab med anerkendte emissionsfaktorer

Klimakompasset anvender emissionsfaktorer, som er indsamlet, udarbejdet og dokumenteret af Energistyrelsen.

Klimakompasset

Materialer

Produkter og services

Andet

Materialer (sekundære)

Produkter og services (sekundære)

Andet (sekundære)

Gratis men
tidskrævende

Indkøb af materialer ved primære indkøb i

— INDKØB AF MATERIALER I FYSISKE ENHEDER

Samlet udledning: **0,00** ton CO₂e

Beskrivelse	Materialegruppe	Specifikke materialer	Mængde	Enhed
	Vælg ▼	Vælg ▼		Vælg ▼

Scope 1 (ton CO ₂ e)	Scope 2 (ton CO ₂ e)	Scope 3 (ton CO ₂ e)	Udledning i alt (ton CO ₂ e)	Udenfor scopes (ton CO ₂ e)
<i>Ikke relevant</i>	<i>Ikke relevant</i>			<i>Ikke relevant</i>

Scope 3 kategori i

1. Indkøb af varer og tjenesteydelser ▼

Bemærkninger (frivilligt)

Vedhæft fil (frivilligt)

Der må maksimalt vedhæftes 3 filer à 20MB

Vedhæft fil

Gem

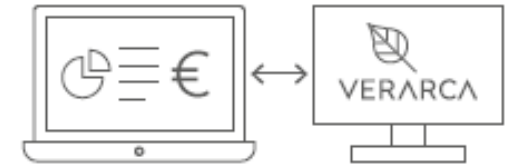
Koster kroner, men sparer tid

Få hjælp fra AI

I kan bruge AI værktøjer som fx Verarca til at danne klimaregnskab ud fra jeres regnskab.

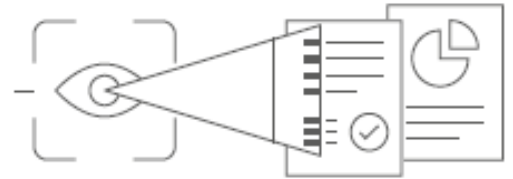
01

Integrér nemt dit økonomisystem med Verarca.

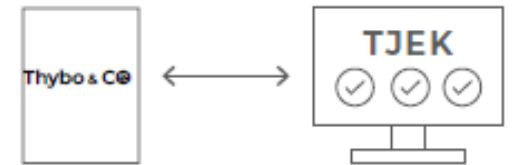
02

Verarca AI-scanner, tolker og beregner CO2-forbrug for alle fakturalinjer.

03

Kvalitetssikring af data

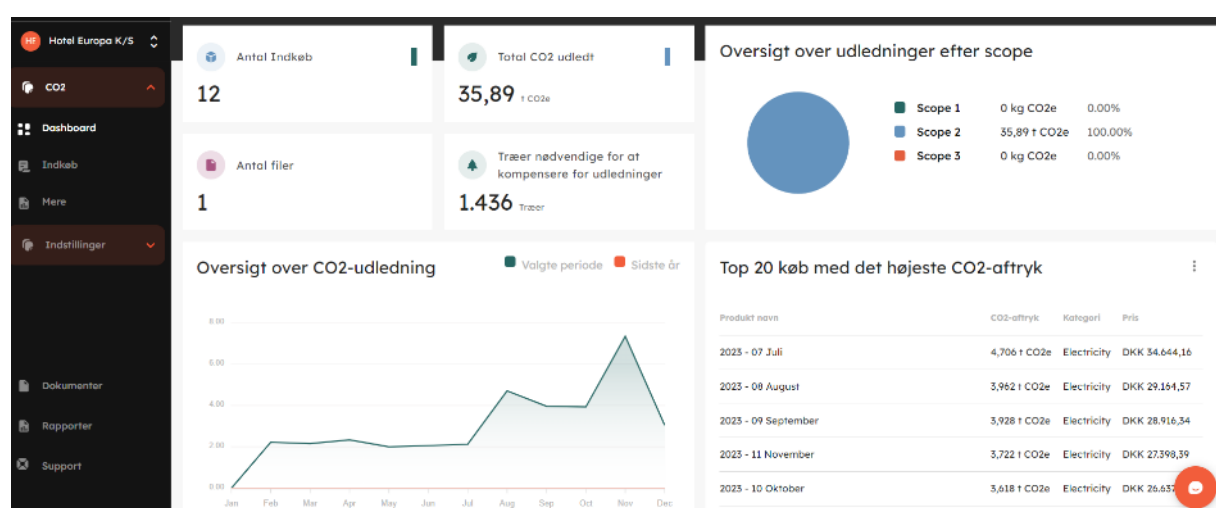
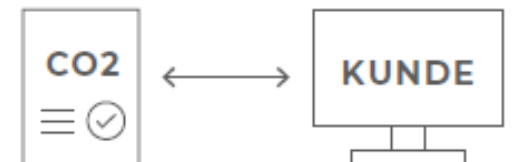
04

Nu kan du se dit CO2-forbrug i real-tid og inddelt for Scope 1, 2 og 3 og udspecificeret på dine enkelte leverandører.

05

Download nu nemt en CO2-rapport og videregiv til kunde, samarbejdspartner eller revisor.

Værktøjer til CO2 regnskaber

Klimakompasset: <https://klimakompasset.dk/klimakompasset/>

Hotel Carbon Measurement Initiative (HCMI): <https://sustainablehospitalityalliance.org/resource/hotel-carbon-measurement-initiative/>

Eksempler på IT platforme/AI værktøjer:

Verarca: <https://verarca.dk/>

Climeaider: <https://climaider.com/>

Valified: <https://www.valified.com/>

Andre gratis værktøjer:

BONSAI Climate Footprint Analyser: <https://lca.aau.dk/FootprintAnalyser>

Den Store Klimadatabase: <https://denstoreklimadatabase.dk/>

Jeres cateringfirma kan levere mange CO2 tal til jer.

Case: Grøn potentialeplan

Myrhøj Camping

360 graders analyse af campingpladsens grønne potentialer.

Formål:

Få konkrete forslag til, hvad der giver mest mening at investere i både økonomisk og miljømæssigt.

Fået støtte fra: Next Step Himmerland (Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse)

Niels og Laila ønskede at udvikle campingpladsen i en bæredygtig retning

Myrhøj Campings potentialer

- Virksomhedens forretningsmæssige udgangspunkt
- Potentiale 1: Etablering af solcelleanlæg på servicebygning
- Potentiale 2: Udskiftning af eksisterende varebil med el-bil
- Potentiale 3: Ladestander til el-biler
- Potentiale 4: Udskiftning af træpillefyr med varmepumpe
- Potentiale 5: Udskiftning af gamle køleskabe og fryser
- Potentiale 6: Montering af vandspare
- Potentiale 7: Involvering af gæster
- Potentiale 8: Miljømærkning
- Øvrige potentialer

Grøn Potentialeplan for Myrhøj Camping

Udarbejdet af Thybo & Co i samarbejde med ProEnergi
August 2023

Eksempel på beskrivelse af potentiale

Potentiale 3: Ladestander til el-biler

Det er en oplagt mulighed at installere en ladestander på pladsen, som også kan bruges af gæster.

Derved kan der tiltrækkes flere elbilsejere og grønne gæster. Det betyder ofte meget for el-bilsejere at kunne oplade på feriestedet.

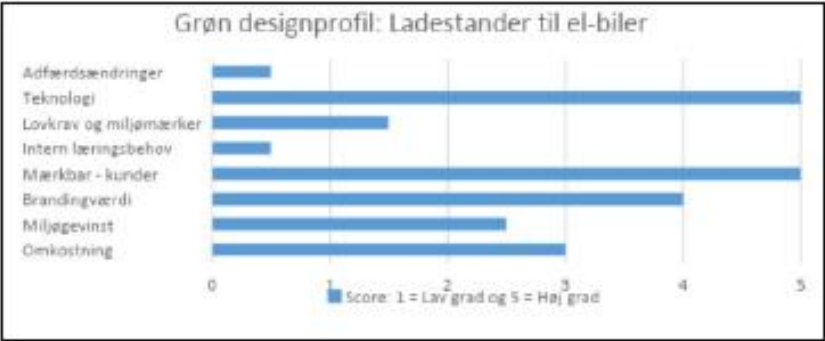
I kan indgå aftale med en operatør, som stiller ladestandere op og står for driften, eller I kan selv investere og tjene penge på gæsternes opladning med eksempelvis Montas løsning.

Der er i beregningen taget udgangspunkt i Zapp Multibase ladestander, som kan bruge Montas betalingsløsning. Der kan tilkøbes et serviceabonnement, så gæster skal henvende sig til Zapp, hvis de oplever problemer med ladestanderen. Dette er ikke inkluderet i beregningen.

Indtægten er anslået ud fra et årligt vurderet salg på 80 kWh om dagen i 60 dage med en gennemsnitlig fortjeneste på 0,8 kr. pr. kWh.

Beregning	Investe- ring Kr.	Forventet merindtægt pr. år	Tilbagebe- talingstid År
Ladestander	17.919		
Installation (anslået)	4.000		
Salg af el		3.840	
	21.919	3.840	5,7

Konklusion

Økonomiske og miljømæssige gevinster efter et år.

Tabellen indeholder en opsummering af de grønne potentialer pr år

Aktivitet	Sparet kWh el	Sparet kWh varme	Sparet m ³ vand	Sparet ton CO ₂ -ækv.	Sparet omk. i kr.	Investering i kr.
1. Solceller	14.100	-	-	1,9	39.600	228.800
2. El-bil	-	-	-	4,3	24.600	297.200
3. Ladestander	-	-	-	-	3.840	21.919
4. Varmepumpe	-9.200	36.900	-	-1,2*	10.200	100.000
5. Nye hvidevarer	2.100	-	-	0,3	2.800	22.000
6. Vandsparende	-	2.182	29,93	0,02	1.699	5.380
7. Involvering af gæster	?	?	?	?	2.320	25.000
8. Miljømærkning	?	?	?	?	?	17.500
I alt					85.059	717.799

* Det øgede CO₂ forbrug i beregningen, skyldes at et træpillefyr i dag regnes CO₂-neutralt jf. Energistyrelsens CO₂-emissionsfaktorer fra 15. januar 2021 (se link [her](#)).

Hent Den Grønne Potentialeplan på: <https://www.thyboogco.dk/groen-omstilling-med-potentialeplaner/>

- Motiver for at arbejde med bæredygtighed
- Hvad klimaforandringer er og kommer de af
- Metoder til at opgøre jeres CO2-udledning
- Centrale miljømærker og certificeringer i turisme - Hvilken skal I vælge?
- Investeringer og gevinster - Kan det betale sig?
- Støtte- og finansieringsmuligheder

Miljømærker og -certificeringer i turismen

Miljømærker og certificeringer

- Giver virksomheder:

- En nem måde at vise til omverden, at de arbejder ansvarligt med deres miljøpåvirkninger.
- En metode/framework til at arbejde systematisk med miljø og klima fra.

- Giver gæster mulighed for:

- At finde frem til grønne turismevirksomheder fx via bookingportaler.
- Hurtigt at spotte de virksomheder, der arbejder ansvarligt med deres miljøpåvirkninger.

Ulemper:

- Risikerer kun at arbejde med det kriterierne omhandler.
- Der kan være kriterier, som ikke er relevante.

Hvad indebærer en certificering for jer?

Virksomheden skal typisk:

- Leve op til en række obligatoriske krav og en række valgfrie krav inden for bl.a. energi- og vandforbrug samt håndtering af affald.
- Beskrive hvordan I arbejder med at forbedre miljøforhold (Miljøhåndbog)
- Involvere medarbejdere og informere gæster.
- Registrere forbrug løbende.
- Forbedre sig løbende - Krav strammes typisk hvert 3.-5. år.
- Kontrolleres.

Eksempler på krav i miljømærker

- Miljømærkede rengøringsmidler
- Køb af el fra vedvarende energikilder
(Blomsten og point i Green Key)
- Energisyn/energimærke (Green Key)
- Grøn indkøbspolitik
(Green Key og point i Blomsten)
- Ingen brug af kemisk ukrudtsbekæmpelse
(Green Key og point i Blomsten)
- Opgør årligt sit forbrug af økologiske, lokale og sæsonvarer (Green Key)
- Vandflow i vandhaner og brusere

Case

Ved I hvor meget vand der kommer ud af jeres brusere pr. minut?

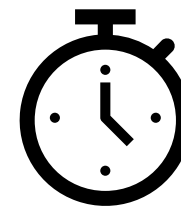
Nuværende situation - 30 brusere

	Mængde	Liter	Kr
Antal brus i løbet af en dag	30		
Antal dage / år	200		
Antal minutter, hvor vandet er tændt	3,5		
Antal liter i minuttet ved eksist. bruser		10	
Pris på vand/m3 inkl vandafledningsafg.			50
Opvarmning af vand/m3 (Naturgas 8,7 kr. pr. M3)			41,5
Nuværende forbrug pr. år		210.000	kr. 12.700

Montage af vandsparere på 30 brusere

Kostpris vandsparere i dkr.			1.800
Arbejdsmkostninger i dkr.			350
Antal liter i minuttet med vandsparere		8	
Nyt forbrug pr. år:		168.000	kr. 10.150
Besparelse på 1 år:		42.000	kr. 2.540
Tilbagebetalingstid i år:			0,85
Besparelse 10 år:		420.000	kr. 25.360

Hvad tager tid ifb. med miljømærkning?

1. Dokumentere at man opfylder krav (tælle op og beskrive hvad I gør)

2. Gennemføre interne forbedringer

3. Lave miljøpolitik, mål, procedurer, gæsteinfo, affaldsplan osv.

4. Involvere kollegaer

5. Dialog med leverandører om mere grønne produkter/ydelser

Museet Herregården Hessel

Museumsleder Elisabeth Barfod Carlsen fortæller (2:45 min) om:

- Motiver for at arbejde med bæredygtighed.
- Oplevede gevinster.
- Reaktioner fra kunder og frivillige.
- Hvorfor hun vil anbefale kollegaer at gå i gang med fx grøn omstilling.

Hvilket mærke eller certificering skal I sigte efter?

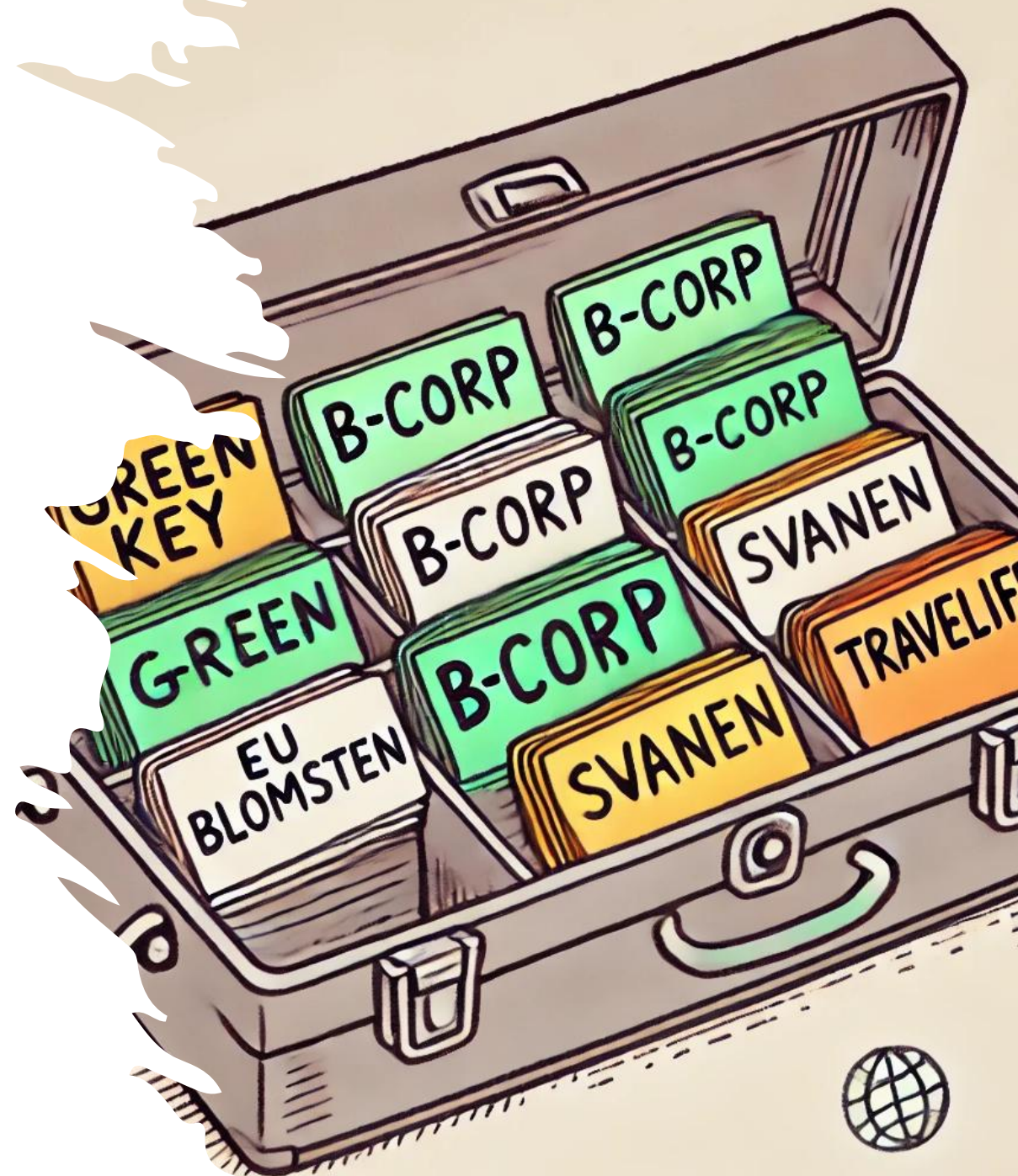
Junglen af mærker og certificeringer til turisme er stor

Hvad skal være bestemmende for jeres valg af certificering?

Valg af mærke eller certificering kan fx baseres på:

1. Ambitionsniveau - Gå forrest eller blot opfylde krav.
2. Omkostninger - Ansøgning og løbende drift.
3. Svær/nem - brug af interne ressourcer.
4. Hvem jeres målgruppe er.
5. Hvad branchen/konkollagerne har valgt.
6. Om den er på EU's og DK's positive liste (troværdig)

Anbefaling - Valg af miljømærke

Hotel

Restaurant

Camping

Attraktion

Event

Boblere

Priseksempel A

Hotel med 10 værelser, max 10 ansatte og 1,8 mio. kr. i omsætning.

- Ansøgningsgebyr: 626 Euro = **2.600 kr.**
- Kontrolbesøg: 1.083 Euro + rejseomk. (statens km-sats): **10.000 kr.**
- Anvendelsesgebyr pr. år: 0,15 % af 1,8 mio. minus 25 % = **8.750 kr.**

- Ansøgningsgebyr: **7.500 kr.**
- Kontrolgebyr år 1 og hvert 3. år: **5.500 kr.**
- Årligt grundgebyr: 7.000 kr. + 45 kr. pr værelse: **7.450 kr.**

- Ansøgningsgebyr: 2.500 Euro = **19.000 kr.**
- Årligt grundgebyr: 2.000 Euro = **15.000 kr.**

- Ansøgningsgebyr inkl. kontrolbesøg = **18.400 kr.**
- Årligt anvendelsesgebyr = **8.350 kr.**

Tal er fra primo 2025

Priseksempel B

Hotel med 50 værelser, max 250 ansatte og 20 mio. kr. i omsætning.

- Ansøgningsgebyr: 626 Euro = **4.700 kr.**
- Kontrolbesøg: 1.083 Euro + rejseomk. (statens km-sats): **10.000 kr.**
- Anvendelsesgebyr pr. år: 0,15 % af 20 mio. minus 25 % = **22.500 kr.**

Antal

5

- Ansøgningsgebyr: **7.500 kr.**
- Kontrolgebyr år 1 og hvert 3. år: **5.500 kr.**
- Årligt grundgebyr: 7.000 kr. + 45 kr. pr værelse: **9.250 kr.**

Mange flere er undervejs

272
(238)

- Ansøgningsgebyr: 2.500 Euro = **19.000 kr.**
- Årligt grundgebyr: 2.000 Euro = **15.000 kr.**

Real Estate & Accommodation

7

- Ansøgningsgebyr inkl. kontrolbesøg = **18.400 kr.**
- Årligt anvendelsesgebyr = **15.450 kr.**

Hotel & restaurant

37

Tal er fra primo 2025

- Motiver for at arbejde med bæredygtighed
- Hvad klimaforandringer er og kommer de af
- Metoder til at opgøre jeres CO₂-udledning
- Centrale miljømærker og certificeringer i turisme - Hvilken skal I vælge?
- **Investeringer og gevinster - Kan det betale sig?**
- Støtte- og finansieringsmuligheder

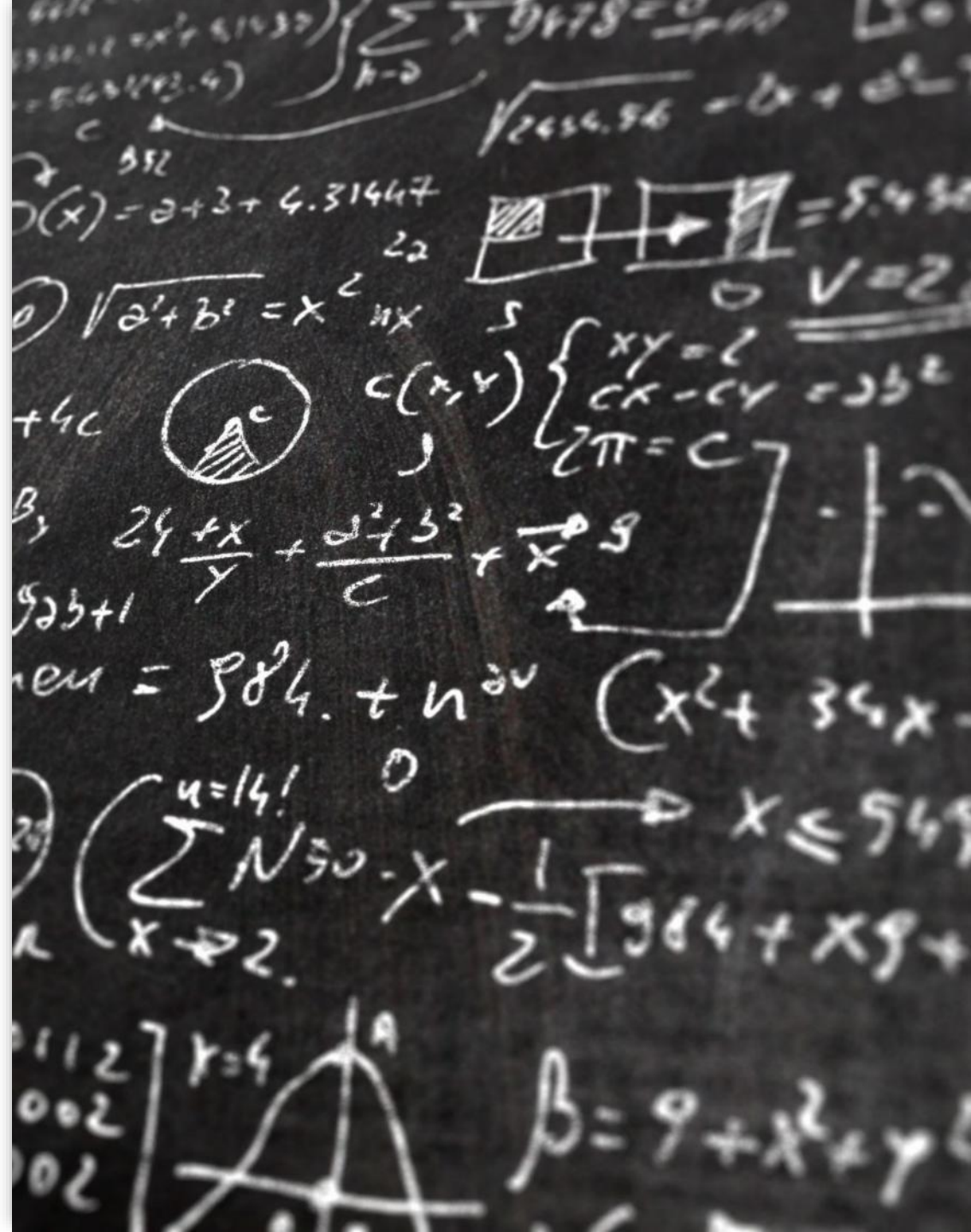
Kan miljøcertificering betale sig?

Overstiger fordelene ulemperne?

Det er en individuel vurdering.

Lav et simpelt regnestykke:

- Hvad er fordelene værd for dig (i kroner)
- Hvad koster ulemperne for dig (i kroner)

Fordele ved miljøcertificering

Fordele	Hvad er det værd i kr?	Hvis ikke nu – Giver det værdi om 3,4,5 år?
Branding – bliver opfattet som en seriøs virksomhed		
Mindske driftsomkostninger		
Tiltrække mere kvalificerede medarbejdere		
Stolthed og engagement hos eksisterende medarbejdere		
Tiltrække flere kunder		
Undgå at miste kunder		
Gøre det rigtige – gøre en positiv forskel		
Andre fordele?		
I alt		

Ulemper ved miljøcertificering

Ulemper	Hvor meget koster det i kr?	Udgift
Udgift til ansøgning		Kan være nul
Tidsforbrug til ansøgning		
Årlig anvendelsesgebyrer		
Udgifter til nødvendige investeringer – opfylde konkrete krav		Kan være nul
Udgift til konsulenthjælp		Kan være nul
Tidsforbrug til løbende drift af certificering		
Andre ulemper?		
I alt		

BÆREDYGTIGHEDS-NETVÆRK

DESTINATION NORD

Gevinster ved netværk og fællesskaber

- Erfaringsudveksling
- Synergi og innovation
- Mere sammenhængende gæsteoplevelser
- Adgang til flere ressourcer og viden
- Større gennemslagskraft
- Større positivt aftryk

Hør nærmere hos dit
destinationsselskab eller erhvervshus

DESTINATION NORD

www.destination-nord.dk

Case: Feriepartners initiativ for bedre miljø og liv - lokalt og globalt

”Planet & People Program”

Feriehuse og ejere

- Kategorisering af feriehuse
- Gode råd til feriehusejere om grønne opgraderinger, og rabatter på energi investeringer

FP Tversted

- GTO certificering sikrer systematik:
 - Løbende registrering
 - Grønne KPI'er
 - Miljøansvarlig

Gæster

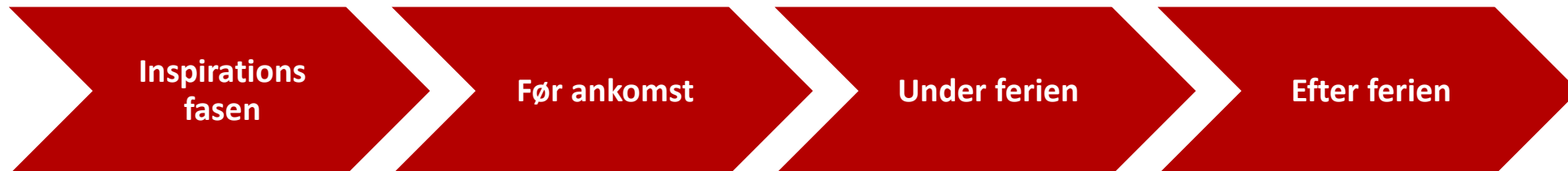
- Mulighed for at vælge grønt feriehus
- Konkrete grønne råd tilpasset feriehuset og lokalområderne

Case: Hvordan påvirker Feriepartner gæster til at tage gode valg?

En del af Feriepartners bæredygtighedsindsats er at hjælpe gæster til at kunne tage gode miljø- og klimavalg på ferien og i feriehuset.

Kommunikationskoncept: **Go Klima Karma**

Hviler på tre principper: **Frivillighed - Inspiration - Handlingsanvisende.**

På hjemmesiden eller i velkomstmil

Vi har samlet en række grønne tips, som kan hjælpe dig til at gøre din ferie lidt mere grøn og bæredygtig.

Grønne tips til Oplevelser

Links er vigtige

1. Udnyt de lokale oplevelser og minimer kørsel i bil. *(Link til oversigt over lokale oplevelser med lavt aftryk)*
2. Tag vandreskoene på og gå på opdagelse i nærområdet. Nyd områdets natur uden dagligdagens stress og jag.
3. Lej grej og udstyr på din feriedestination frem for at købe.
Så slipper du for at transportere det. Meget udstyr ender med at stå ubrugt i et hjørne.
4. Slap af og kom ned i gear. Læs en god bog på terrassen, leg med ungerne eller gå en tur langs vandet. Både miljøet, din krop, din familie og din sjæl har godt af det. Sluk familiens skærme og brug tiden sammen.
5. Kig efter Badevandsflaget, når du skal bade. En strand med Badevandsflaget (indsæt link) sikrer, at badevandskvaliteten er god.

På hjemmesiden eller i velkomstmil

Kom omkring på destinationen

1. Lad bilen stå og tag cyklen. Har du ikke cyklen med, så kan du leje en (*indsæt link*)
2. Rejs med offentlig transport når det er muligt. Så sparer du CO₂, og du kan bedre udforske dit ferieområde ud af vinduet. Find din rute på www.rejseplanen.dk eller på www.nordjyllandstrafikselskab.dk

Mad og gastronomi

1. Spis lokalt og køb lokale råvarer til dine måltider. Snyd ikke dig selv for at smage på de lokale råvarer ([link til GuideDK fra visitnordvestkysten](#) og [link til Enjoynordjylland](#))
2. Undgå madspild. Bestil først desserten når du ved, at du kan spise det hele. Spørg efter en "doggybag", så du kan tage resterne med hjem.
3. Spis lidt mere grønt og lidt mindre kød - det er sundt for både dig og miljøet.

På hjemmesiden eller i velkomstmil

Pas godt på naturen

1. Undgå at efterlade spor i naturen - tag dit affald med dig.
2. Sortér affaldet i de rigtige beholdere, så det kan genbruges.
3. Pas på naturen. Undgå at forstyrre dyr og planter – særligt i områdets [Natura 2000 områder](#).

Shopping og souvenirs

1. Køb kvalitet frem for kvantitet. Gode produkter holder længere, og du bliver mere glad for et godt produkt.
2. Husk indkøbsposen. Det er en god ide at have en genanvendelig pose med på indkøb og shopping, så undgår vi plastic, og du sparer penge.
3. Medbring din egen drikkedunk i stedet for at købe flaskevand. Vi har friskt, sundt og koldt vand i hanerne i Danmark.

Gratis værktøj: Træn jeres grønne kompetencer med dialog-spørgsmål

Refleksionsspørgsmål

Tilpasset kriterier i forsk. miljømærker og til forskellige personalegrupper

Hvad fortæller du, når en gæst spørger om, hvilke typer affald de skal sortere i?

Hvor kan gæsterne læse om, hvad virksomheden gør for miljøet?

Hvordan kan du inspirere dine kollegaer til at spare på ressourcerne?

Når du overvejer svar på spørgsmålene, så træner du:

- Evnen til at træffe bedre miljømæssige valg i hverdagen.
- Dine værtskabskompetencer, så du er forberedt på at håndtere situationer, hvor gæster stiller spørgsmål om miljø.

Grønne
spørgsmål

Grønne tanker

Grønne
handling

Find spørgsmålene på <https://dialogspil-yovz.glide.page/dl/a400f7>

Hold gryden i kog - Sæt gang i kollegakonkurrencer hver måned

- Hvem har det bedste forslag til et grønt miljø råd til gæster?
- Hvem cykler flest km på en måned?
- Hvem cykler flest gange på arbejde?
- Hvem går flest skridt på en dag/uge/måned?
- Hvem printer mindst ud?
- Hvem spiser mindst kød?
- Hvem er månedens miljøambassadør?
- Hvem har den bedste grønne idé/forslag?
- Find og præsenter et godt grønt tiltag, som en anden virksomhed har gjort godt.
- Hvilken afdeling har den højeste besparelse på el-vand-varme?
- Hvem har det bedste grønne råd til en kollega eller en anden afdeling?
- Hvem er ugens/månedens/kvartalets/årets....
- Hvem har det mindste aftryk – tag testen på <https://www.footprintcalculator.org/home/en>

Turismebranches typiske miljø- og klimapåvirkninger

Aktiviteter med store påvirkninger:

- Fødevarer
- Energi til opvarmning
- El-forbrug
- Vask og rengøring
- Indkøb af "ting og sager"
- Affald
- Kørsel (i fossil bil)
- Vand-forbrug

Hvad kan du gøre ved det?

- Udrydde fossile brændsler
- Minimere forbrug – fx vandsparende og LED belysning
- Undgå spild – fx madspild og utætheder
- Prioritere grøn mad frem for rødt mad
- Grønne indkøbsprincipper (lokalt, energimærket, miljømærket, økologisk, genbrug)
- Køb kvalitet der kan holde i lang tid
- Cirkulær økonomi – Genbrug – Lej ud i stedet for at sælge
- Intelligent styring af lys, varme, maskiner osv.
- Hjælpe gæster til god adfærd (nudging og information)
- Lokale/danske gæster (som ikke flyver hertil)

Hvad bruger I flest penge på?

(ud over løn)

Hvor er jeres største påvirkninger?

- Skriv i chatten.

God arbejdslyst med jeres grønne omstilling 😊

Hvor er det vidunderligt, at ingen behøver at vente et øjeblik på at gøre verden til et bedre sted, *Anne Frank*

